

DARBININKAS

Vol. LXXXI, Nr. 20 SECOND-CLASS 341 Highland Blvd. Kaina
Gegužis - May 17, 1996 Penktadienis-Friday Postage paid at Brooklyn, N.Y. Brooklyn, N.Y. 11207 \$1.00

- Rusijos Valstybės Dūmos pirmininko pavaduotojo Sergejaus Baburino vadovaujama Rusijos visaliaudinė sąjunga (RVS) pareiškė Rusijos pretenzijas į Klaipėdą. Gegužės 4-osios pareiškime tvirtinama, kad Klaipėdos kraštas Rusijai priklauso pagal 1945-ųjų Potsdamo konferenciją. Teigiama, kad Klaipėdos kraštas istoriškai priklausė Prūsijai, kuri po Antrojo Pasaulinio karo atiteko Rusijai, o Sovietų Sąjungos vyriausybės sprendimu Klaipėda perduota "administraciniam Lietuvos SSR valdymui". Pareiškime pabrėžiama, kad Lietuvai nepripažįstant Lietuvos įstojimo į SSRS 1940-aisiais, "pagal oficialią dabartinę logiką Lietuvos Respublika neturi jokių juridinių teisių į SSRS - Rusijai pagal Potsdamo konferenciją atitekusių teritorijų".

- Šių metų birželio 4 dieną bus pradėtos mokėti kompensacijos bankrutavusių bankų indėlininkams. Šių metų pradžioje įsigaliojęs Gyventojų indėlių bankrutuojančiuose bankuose dalinio kompensavimo laikinasis įstatymas numato kompensuoti ne daugiau kaip iki 4 tūkst. litų. Nuo birželio 4-osios visa kompensacijos suma (iki 4 tūkst. litų) bus išmokama pensininkams, o nuo rugsėjo 17 dienos visiems kitiems indėlininkams bus mokamos ne didesnės kaip 1 tūkst. litų kompensacijos. Likusi kompensacijos dalis kitiems indėlininkams bus mokama kitais metais.

- Seimo LDDP frakcija rengia interpeliacijos krašto apsaugos ministrui Linui Linkevičiui tekstą ir ketina kitą savaitę pradėti rinkti parašus, jeigu jis neatsistatydins iš ministro pareigų. Tai gegužės 8 d. spaudos konferencijoje pasakė LDDP frakcijos seniūnas Justinas Karosas. Frakcijos nemalonę L. Linkevičius užsitraukė balandžio mėnesį, kai pareiškė išstoją iš LDDP.

- Rusijos dujų koncernas "Gazprom" artimiausiu metu gali už skolas visiškai nutraukti Lietuvai dujų tiekimą - pareiškė AB "Lietuvos dujos" generalinis direktorius Kęstutis Šumacheris.

- Latvijos prezidentas Guntis Ulmanis apdovanotas Vytauto Didžiojo 1-ojo laipsnio ordinu. Kaip skelbiama gegužės 2 d. Lietuvos prezidento Algirdo Brazausko pasirašytame dekrete, kaimyninės šalies vadovas apdovanojamas "už nuopelnus plėtojant Latvijos ir Lietuvos tarpvalstybinius ryšius bei draugišką tautų bendradarbiavimą".

- Žinomi keramikai Lina ir Levas Bekerai vėl surengė personalinę parodą-pardavimą Vokietijoje. Šių menininkų darbų yra įsigijęs ne vienas privatus kolekcionierius, o jų keramikos kalvė Anykščių rajone Kurklių kaime nuolat lanko lietuvių tautodailės gerbėjai iš įvairių pasaulio šalių. Planuojama jų parodą kitamet parodyti ir Amerikoje.

- Saulius Sondeckis varšuviečių pamėgtoje koncertinėje radijo studijoje "S" dirigavo Lenkijos radijo orkestrui. Rudenį S. Sondeckis diriguos Bydgoszyje ir Varšuvoje.

"VALSTYBINGUMO UGDYMAS BALTIJOS ŠALYSE: REFORMOS PAŽANGA IR PERSPEKTYVOS ATEIČIAI"

Taip buvo pavadinta gegužės 3-4 d. Chicagoje įvykusi konferencija, kurią surengė Chicagos universitetas, JAV Centrinė Žvalgybos Valdyba (CIA), JAV Valstybės ir Gynybos Departamentai. Tai buvo bene pirmą tokio aukšto akademinio ir politinio lygio konferencija, skirta Baltijos valstybėms.

Konferencijoje ypač gausiai atstovaujama buvo oficialioji Lietuva. Iš Vilniaus apsilankiusį penketuką sudarė užsienio reikalų ministerijos sekretorius Januška ir politinio skyriaus direktoriaus pavaduotojas Ušackas bei Seimo nariai Andrikenė (besistažuojanti Washingtono), Kirkilas ir Vytautas Landsbergis. Trys Lietuvos Ambasados darbuotojai, su ambasadoriumi Eidintu priešakyje, buvo atvykę iš Washingtono. Latvijai ir Estijai atstovavo tikrai jų ambasadoriai. Šis kontrastas Chicagos lietuvių visuomenėje sukėlė nepalankių komentarų.

Pagrindiniai išeivijos kalbėtojai buvo JAV LB pirmininkė Narušienė, visuomeninių reikalų įstaigos vedėja Banionytė, JAV-Baltijos šalių fondo prezidentas Kojelis ir Hillsdale koledžo profesorius Štromas.

Konferencijos tikslas, kaip oficialiai skelbta, buvo aptarti Baltijos kraštų padėtį ir pasitarti, kaip

jiems padėti. Į viešumą neįšvengiamai iškils ir pasitarimų metu pasigirdusios svarbios idėjos bei nuomonių niuansai. Tačiau kol kas konferencija tebėra pridengta paslapties šydeliu - ji buvo uždara ir jos rengėjai paprašė dalyvių dar neskelbti konkrečių detalių. Ši santūrumą iš dalies galima paaiškinti Washingtono jautrumu Rusijos prezidento rinkimų išvakarėse.

Apie konferencijos apimtį galima spręsti iš jos pagrindinių temų: prieš nepriklausomybę buvusių institucijų išardymas ir naujų sukūrimas; Baltijos šalių ūkinė ateitis tarp Europos ir Rusijos, jų ūkinės stiprybės ir silpnybės; kaip organizuotas nusikalstamumas veikia ūkinę reformą, bankus ir užsienio investicijas; kas organizuoja tą nusikalstamumą; kaip europiečiai ir rusai žiūri į Pabaltijo saugumą; ir, galiausiai, kokie yra JAV interesai šioje srityje.

Diskusijose dalyvavo ne tik patys svarbūs JAV valdžios pareigūnai, bet ir rusų, švedų, lenkų, suomių diplomatai bei žinovai. Pasisakė tikri Baltijos šalių bičiuliai, kaip "Laisvosios Europos radijo" vicedirektorius Paul Goble; ir abejotini drau-

gai, kaip knygos "The Baltic Revolution" autorius Anatol Lieven.

Savo išpuodžiais apie šią konferenciją, minėtų apribojimų rėmuose, su "Laisvosios Europos" radiju pasidalijo Lietuvos respublikos garbės konsulas Chicagoje Vaclovas Kleiza. Jis pasitebėjo, kad daugelis amerikiečių - ir valdžios, ir akademinio pasaulio žmonės - yra gerai susipažinę su padėtimi Lietuvoje. Kai kuriais atžvilgiais, anot jo, jie objektyvesni už mus. Apskritai, jie į Lietuvos ateitį žiūri optimistiškai. Didžiausią rūpestį kelia ekonominės problemos (Lietuva Pabaltijyje ūkiniu požiūriu yra trečioje vietoje) ir krašto saugumas.

Pokaliai apie Lietuvą ir NATO konsului Kleizai sudarė išpuodį, kad amerikiečiai supranta, jog Baltijos šalių saugumo problema išspręsti būtina, nes kitaip toje srityje atsivers tuštuma. Tačiau iš Washingtono nepasirodė jokių aiškesnių ženklų dėl Lietuvos įstojimo į NATO.

Konferencijai pasibaigus, Lietuvių Bendruomenė iškilmingoje vakarienėje pagerbė ir "gintarinio žymenį" apdovanojo JAV ambasadorių Lietuvai James'ą Swihart'ą. **mm**

JIM EDGAR STEBĖS 46-ĄSIAS LIETUVIŲ SPORTO VARŽYBAS

Illinois gubernatorius Jim Edgar yra pakviestas stebėti 46-ąsias kasmetines lietuvių sporto varžybas,

kurios įvyks š.m. gegužės 17-19 d. Wheatone. Daugiau nei 400 lietuvių kilmės sportininkų iš

JAV dalyvaus šiose varžybose. Gubernatorius padėkojo organizatoriams už darbą su jaunimu.

Sporto varžybų organizatoriai. Iš kairės į dešinę: Aušrelė Jonynas, Rosa Terlikovska, Thomas Wojcik, Rimantas (Rim) Dirvonis, Gubernatorius Edgar, Algis Tamošiūnas, Nida Tijūnėlis, Walter Neimantas ir Michael McNichols.

ALGIRDO SAUDARGO KALBA APIE "LAISVĖS RIZIKĄ" J. T. SEMINARE

Gegužės 8 d., New Yorke, pasaulinėje organizacijoje, įvyko seminaras, pavadintas "Jungtinės Tautos: Tautų Šeima?" Jo tema buvo Popiežiaus Jono Pauliaus II neseniai Jungtinėse Tautose pasakyta kalba. Kalbėtojų tarpe buvo J. T. generalinis sekretorius Boutros-Ghali ir Generalinės Asamblėjos pirmininkas prof. Freitas do Amarai (plačiau apie dalyvius žr. š. m. "Darbininko" Nr. 17, p. 8). Kalbą apie "Laisvės riziką" pasakė buvęs Lietuvos užsienio reikalų ministras, Lietuvos Krikščionių Demokratų partijos pirmininkas Algirdas Saudargas.

Mums, anapus geležinės uždangos, Popiežiaus Jono Pauliaus II išrinkimas buvo vilties ženklas, kalbėjo Saudargas. Bet tai sukėlė ir neraminančius klausimus. Jei Popiežius iš rytų atneša viltį, ar jis bus ir tasai, kuris sunaikins nekenciamą sistemą? Ar laisvę atnešanti dvasia taip pat yra naikinimo dvasia?

Ta paradoksą "atrakinti", anot kalbėtojo, galima trimis raktais.

Pirma, laisvė ateina ne naikinant, bet remiantis tuo, kas nesunaikinama. Todėl nenuostabu, kad organizuotas spasi-priešinimas totalitariniam režimui Lietuvoje susitelkė aplink Bažnyčią.

Antra, būtų užtekę vieno Popiežiaus žodžio lenkų tautai, ir ji būtų sukilusi sunaikinti komunistinę santvarką. Tačiau tokiu signalo nebuvo - o tai buvo ženklas, kad laisvėn reikia žengti be smurto.

Trečias raktas yra atlaidumas. Išlaisvinti - tai reiškia atleisti. Kristus yra pirmasis mus išlaisvinęs ir mums atleidęs ir todėl Jis yra istorijos centras. Kai 1991 m. sausio mėnesį, po žudynių prie Vilniaus televizijos centro tas pat grėsė Lietuvos parlamentui, atsivėrė langas, Parlamentas nebebuvo tvirtovė, o šventykla: buvo aukojamos šv. Mišios. Prie mirties slenkščio laukdami laisvės, lietuviai atleido kitiems ir taip išlaisvino kitus. Tautos išlaisvinimas dar ne-

Kardinolas Vincentas Sladkevičius Romoje, Šv. Kazimiero lietuvių kolegijos rūmų balkone.

Prel. Vincento Mincevičiaus nuotrauka

ATSISTATYDINO KARDINOLAS VINCENTAS SLADKEVIČIUS

Apaštalinė Nunciatura praneša, kad 1996 m. gegužės 4 dieną dienraštyje "L'Osservatore Romano" išspausdino žinutę apie Kauno Arkivyskupo atsistatydinimą. Jo Eminencija Kardinolas Vincentas Sladkevičius, praėjusiais metais rugpjūčio 20 d. sulaukęs 75 gyvenimo metų, pagal bažnytinės teisės kodekso 401 kanoną, išteikė Šventajam Tėvui Jonui Pauliui II savo prašymą atsistatydinti iš užimanų pareigų.

Popiežiaus arkivyskupo V. Sladkevičiaus įpėdiniu paskyrė vyskupą Sigitą Tamkevičių, kuris lig

šiolei vykdė vyskupo augziliaro pareigas.

Apaštalinis Nuncijus, giliai įvertindamas garbingiausiojo Kardinolo V. Sladkevičiaus didžius sielovadinius ir humaniškus nuopelnus Bažnyčiai, reiškia savo broliškus ir širdingus sveikinimus Jo įpėdiniui ir linki gero apaštalinio triūsio darbuojantis Kauno Arkivyskupijos, Lietuvos ir pasaulio Katalikų Bažnyčios, bei visos lietuvių tautos naudai.

Vilnius, 1996 05 04

KAUNO ARKIVYSKUPO SIGITO TAMKEVIČIAUS INGRESAS

1996 m. gegužės 19 d. 12 val. Kauno Arkikatedroje Bazilikoje bus švenčiamas Lietuvos bažnytinės provincijos įkūrimo 70 m. jubiliejus. Ta proga įvyks Kauno

arkivyskupo Sigito Tamkevičiaus ingresas.

Iškilmės ir vaišės įvyks Kauno Arkivyskupijos kurijoje.

TAUTOS FONDO METINIS SUSIRINKIMAS

Dvidešimt antrasis metinis Tautos Fondo susirinkimas gegužės 4 d. Kultūros Židinyje praėjo po ateinančių Seimo rinkimų ir pavoju Lietuvos demokratijai ženklų.

Ypatingo dalyvių dėmesio sulaukė simpoziumas tema "Išeivija ir ateinantys Lietuvos Seimo (gal ir Prezidento?) rinkimai". NAGRINĖTA, kiek išeivija gali paveikti rinkimus ir kaip jiems turėtų intelektualiai bei dvasiškai pasiruošti. Paskaitininkas, iš Washingtono atvykęs žurnalistas Antanas Dundzila, ragino visus Lietuvos pasus jau įsigijusius ar greitai įsigysiančius išeivius dalyvauti rinkimuose, nes juos gali nulemti net ir keli balsai. Kalbėdamas apie Tautos Fondą, jis pabrėžė, jog jis bus reikalingas ir ateinančiame šimtmeityje - nepaisant to, kas laimės rinkimus Lietuvoje.

Diskusijose dalyvavęs "Darbininko" redaktorius Julius Keleras išreiškė viltį, kad rinkimai bent šiek tiek pakeis padėtį Lietuvoje.

mm

A. ŠLEŽEVIČIUI GALI BŪTI IŠKELTA DAR VIENA BAUDŽIAMOJI BYLA

Seimo narys Romualdas Ozolas gegužės 6 d. kreipėsi į Generalinę prokuratūrą, reikalaujamas ištirti jo pateiktus duomenis "apie A. Šleževičiaus ir buvusios jo partinės grupuotės bei su ja susijusių Seimo narių, kurių pavardės pareiškime prokuratūrai yra nurodytos, nelegalią finansinę veiklą per vieną iš

Lietuvos bankų pervedant į JAV 'Ekspress' banką New Yorke bei bankus Europoje stambias pinigų sumas".

Jei pasirodys, kad faktai tikri, ekspremjerui gali būti iškelta baudžiamoji byla - sakė Lietuvos Generalinis prokuroras V. Nikitinas. **PANORAMA**

Lietuvos žmonės protestuoja prieš Rusijos agresiją Čečėnijoje.

V. Kapočiaus nuotr.

JAV žurnalistas vanoja Clintoną už Čečėniją

Sekmadienį, balandžio 21, rusų lėktuvo iššauta raketa pasiekė savo taikinį - Džokarą Dudajevą. Tą pačią dieną, užbaigdamas savo susitikimą su prezidentu Jelcinu, JAV prezidentas Bill'as Clintonas Maskvoje susitiko su spaudos ir televizijos atstovais. Paklaustas, kodėl jis garsiau neprotestavo prieš Rusijos agresiją Čečėnijoje, jis taip atsakė: "Tai priklauso nuo jūsų pirmutinės prielaidos: ar, jūsų manymu, Čečėnija yra Rusijos dalis, ar ne? Aš norėčiau jums priminti, kad kadaise ir mūsų šalyje vyko pilietinis karas... dėl teiginio, už kurį Abraham'as Lincolnas paukukojo savo gyvybę: kad jokia valstija neturi teisės išstoti iš sąjungos". Šis Clintono pareiškimas sukėlė kritišką amerikiečių spaudos reakciją. New Yorko dienraštyje "Newsday" balandžio 25 d. buvo išspausdintas vedamasis, pavadintas: "Clintonas drąsina pačias blogiausias Jelcino savybes". Jo autorius Ken Fireman trejus metus praleido Maskvoje kaip dienraščio korespon-

dentas.

Fireman tvirtina, jog lygindamas Jelciną su "Didžiojojo išlaisvintojo" Clintonas nesąmoningai mėgdžiojo tuos vakariečius, kurie mėgino pateisinti Gorbačiovo pastangas užblokuoti Baltijos tautų nepriklausomybę. Jie tada klydo, kaip dabar klysta Clintonas - dėl panašių priežasčių.

Anot žurnalisto, Gorbačiovo pozicijos kritikai - įskaitant ir JAV Valstybės departamentą - teisingai nurodė, kad Lietuva, Latvija ir Estija niekad nepritarė jų įsiurbimui į Sovietų Sąjungą. Ne kaip JAV pietinės valstijos, šios valstybės buvo prievarta aneksuotos, niekad nesutiko būti pavaldiniais ir pačia anksčiausia proga atstatė savo suverenumą.

Tą patį galima pasakyti ir apie Čečėniją, rašo Fireman. Ir ji, kaip Baltijos valstybės, buvo imperialistų pagrobta, caro legionai ją užkariavo 19-me šimtmečiu po aršaus 25 metų karo. Kaip ir pabaltijiečiai, čečėnai niekad nesusitaikė su rusų viešpatavimu,

nuolatiniai sukilimai tęsėsi ir ši šimtmetį. Antrojo pasaulinio karo metu, čečėnų maištingumas taip paveikė Stalino nervus, kad jis deportavo visus 800,000 gyventojų į Vidurio Aziją ir taip numarino ketvirtį milijono.

Vedamojo autorius primena, kaip Baltijos tautų vadovai pasinaudojo Sovietų galybės ežėjimu ir ėmėsi atstatyti nepriklausomybę. Taip ir išrinktieji čečėnų vadovai išnaudojo Sovietų Sąjungos subyrėjimą ir, 1991 m. baigiantis, paskelbė nepriklausomybę. Čečėnija buvo vienintelė iš 89 Rusijos Federacijos teritorijų, kuri atsisakė pasirašyti Federacijos sutartį - dabartinės Rusijos valstybės teisinį pagrindą.

Kai žmonės pradeda šiuo klausimu kamantinėti Clintoną ir jo patarėjus, - rašo Fireman, - jie, privčiai, teisinasi, jog tai esanti Realpolitik - praktiška politika. Kaip ir Gorbačiovo teisintojai, jie tvirtina, kad, nepaisant visų jo trūkumų, Jelcinas esąs daug geresnis už bet kokią alternatyvą ir ji reikia paremti prieš jo

reakcingus varžovus. Be to, jie teigia, kad nekontroliuojamas Rusijos iširimasis esąs toksai baisus dalykas, jog mažytės tautos ambicijų užgniaužimas nesanti per didelė kaina norint to išvengti.

Ir vėl jie klysta, teigia žurnalistas. Vakarų baikštumas Čečėnijos klausimu tepaskatino pačius blogiausius Jelcino instinktus (polinkį dominuoti ir brutaliai elgtis), sutvirtino jį Čečėniją užpulti itikinusį "kietųjų" elementų autoritetą ir pakirto tam nepritarusių liberalų poziciją. Jelcinas tapo itikintas, kad jam invazija nieko nekainuos tarptautinėje arenoje, ir pasidavė pagundai toliau žengti tuo klysteliu. O tai išretino jo rėmėjų eiles Rusijos viduje ir pakirto jo šansus laimėti rinkimus - visai ne tai, ko norėjo Clintonas.

Vedamojo autorius tame ižiūri aiškia pamoka. Niekad neapsimoka nuduoti, jog nematai, kad valstybės vadovas bjauriai elgiasi, ypač kai jis tavo partneris. Tai tik paskatina tą vadovą toliau savizudiškai elgtis, o jo tautiečiai ima abejoti JAV patikimumu bei įtaka.

Per pastaruosius 10 mėnesių, teigia amerikiečių žurnalistas, sugluminti rusai su kartėliu stebėjo Washingtono laikysenoje glūdintį veidmainiškumą - kaip pati vyriausybė, anksčiau Sovietų Sąjungą baudusi sankcijomis už kelių šimtų disidentų įkalinimą, ne tikai ignoruoja dešimčių tūkstančių nekaltų civilių skerdynes, bet net apdovanoja už tai atsakingą režimą.

Tie rusai, anot autoriaus, iš tokio elgesio daro aršiai ciniškas išvadas. Žvelgiant iš ilgalaikės perspektyvos, didžiausias Clintono politikos nuostolis gal bus nuolat mažėjantis tikėjimas Vakarų išipareigojimu ginti žmogaus teises, - užbaigia savo vedamąjį amerikiečių žurnalistas Ken Fireman.

Seni žvejų laivai Klaipėdos uoste.

V. Kapočiaus nuotr.

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2629.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje - **OHLERT-RUGGIERE, Inc.**, 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigą kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezy, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Totoriai ir karaimai - šeši šimtai metų Lietuvoje

Šiomet sukanka šeši šimtai metų, kai tuometinėje Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje įsikūrė totoriai ir karaimai. Šiai datai paminėti sudaryta septyniolikos žmonių organizacinė komisija, į kurią įeina įvairių administracinių žinybų, kultūros įstaigų, totorių ir karaimų bendruomenių atstovai. Komisijai vadovauja Regioninių problemų ir tautinių mažumų departamento direktorius Alfonsas Švelnys, su kuriuo žurnalisto Jono Rumšos pasikalbėjimą čia perspausdiname.

-o-

- Kaip bus paminėtas šis jubiliejus?

- Totorių ir karaimų įsikūrimo Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje šešių šimtų metų jubiliejus - reikšmingas įvykis mūsų valstybės gyvenime. Jį ruošiamasi deramai paminėti. Priminsiu, kad Respublikos Prezidentas A. Brazauskas pirmosiomis šių metų dienomis priėmė totorių ir karaimų bendruomenių, kai kurių žinybų atstovus. Susitikime buvo aptarti pasiruošimo jubiliejui klausimai.

Bibliotekose, kultūros centruose, muziejuose bus surengtos parodos, atspindinčios Lietuvos totorių ir karaimų istoriją, buitį, dabartinį gyvenimą, pasakojančios apie iškilusius šių tautybių žmones. Operos ir baleto teatre birželio mėnesį vyks iškilmingas minėjimas, skirtas šiai datai. Panašūs renginiai sukvies žmones ir Kaune, Švenčionyse, Alytuje, kituose šalies miestuose, rajonuose ir kaimuose. O Trakuose šia proga bus surengtas teatralizuotas vaidinimas.

Totorių ir karaimų jubiliejus igis tarptautinį pobūdį. Ruošiamasi organizuoti LDK karaimų ir totorių palikuonių sueigą. Joje dalyvaus svečiai iš Lenkijos, Baltarusijos, Ukrainos, kitų šalių.

- Jubiliejus - tai ne tik šventiniai renginiai.

- Taip. Bus apibendrinta ir išleista medžiaga apie Lietuvos totorių ir karaimų istoriją. Pirmiausia norėčiau paminėti taip

mizmatai ir filatelistai galės papildyti savo kolekcijas. Į apyvartą bus išleista jubiliejinė moneta, pašto ženklas ir vokas, jubiliejinis medalis, suvenyrų.

- Labai svarbu išsaugoti būsimoms kartoms šių tautinių mažumų unikalų istorinį ir kultūrinį paveldą. Kaip tai bus daroma?

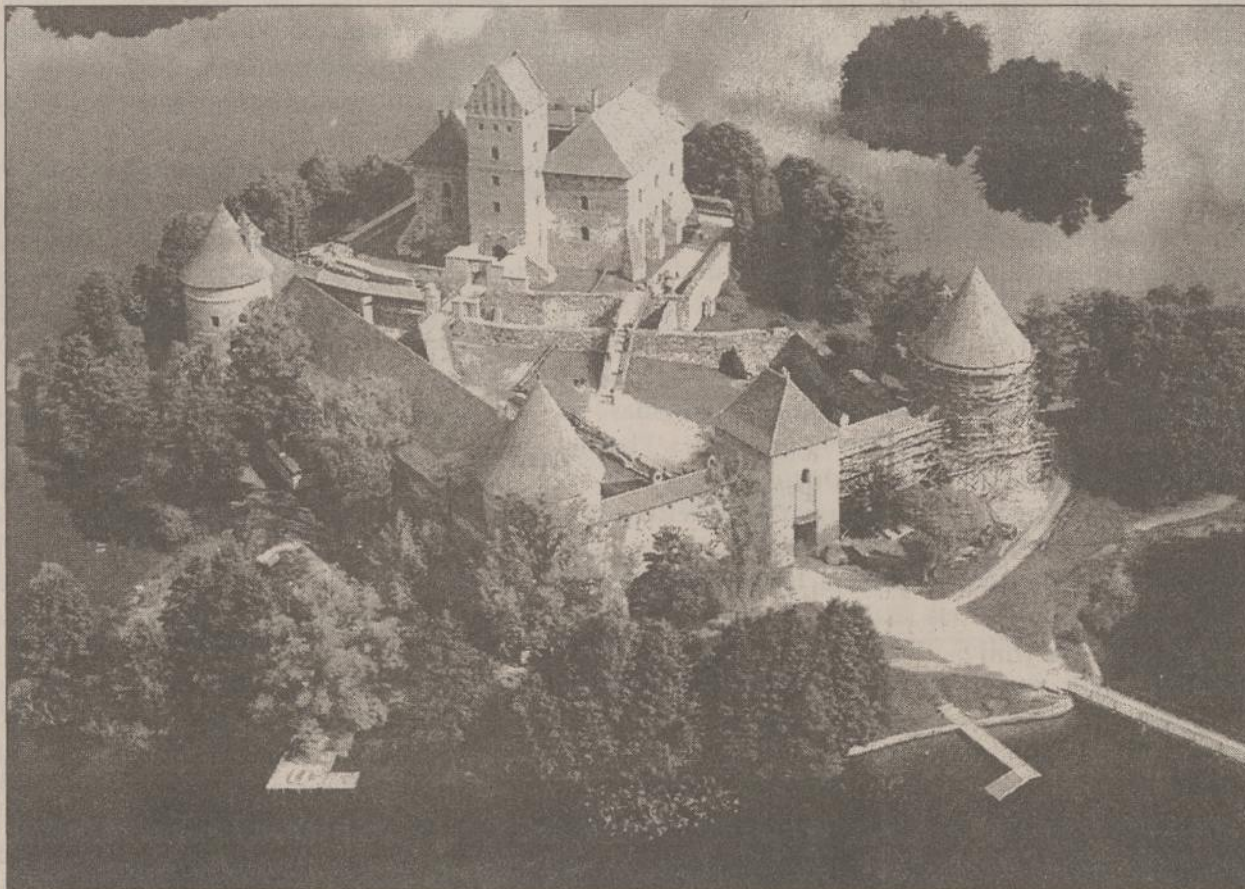
- Išsaugoti totorių ir karaimų istorinį ir kultūrinį paveldą - svarbus valstybės rūpestis. Tai daroma įvairiais būdais. Pirmiausia reikia sutvarkyti vietas, susijusias su totorių ir karaimų istorija. Štai buvusios mečetės ir totorių kapinių vietoje Vilniuje, A.Gostauto gatvėje, tikimasi įrengti totorių memorialą, o Vilniaus rajono Keturišiasdešimties

Totorių kaime įsteigti Nacionalinį etninį kultūrinį draustinį ir pastatyti paminklą Lietuvos Didžiajam kunigaikščiui Vytautui. Etnografijos ar Trakų istorijos muziejuje norima įkurti specialią nuolat veikiančią ekspoziciją apie Lietuvos totorius.

Deramai bus įamžintas ir karaimų paveldas. Trakuose tikimasi įsteigti karaimų istorijos ir kultūros muziejų ir jame įkurti Lietuvos karaimų istorijos ir kultūros paveldo centrą.

Tai leis mūsų visuomenei, svečiams iš užsienio geriau susipažinti su totorių ir karaimų praeimi, jų buities bruožais, papročiais. Šiam tikslui pasitarnaus ir rašinio konkursas bendrojo

(nukelta į 7 psl.)

Lietuvos karaimų istorija glaudžiai susijusi su Trakais. Dar 14 amžiuje atsikėlę į Lietuvą, jie apsigyveno Trakuose ir ištikimai tarnavo Didžiajam kunigaikščiui Vytautui, saugodami vakarines Lietuvos sienas nuo germaniškųjų įsiveržėlių. J. Polio nuotr.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA ir jos spaudą paremkime dabar: pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-

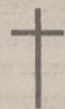
per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642

Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ISTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

**Kasolino
MEMORIALS**

66-86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326-1282; 326-3150
- TAI MŪSŲ VIENINTĖ VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALĖ -

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

**VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO
AGENTŪRA**

✂ LĖKTUVAI
✂ LAIVAI (CRUISES)
✂ TRAUKINIAI (AMTRAK)
✂ AUTOBUSAI
✂ NUOMOJAMOS MAŠINOS
✂ VIEŠBUČIAI
✂ IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ
MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA
VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
40-24 235 Street, DOUGLSTON, N. Y. 11363
TEL.: 718 423 - 6161, 1 - 800 - 77 - VYTIS
FAX 718 423 - 3979

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207

Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964

Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637

Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in July

POSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Žemės veido kaita

Sekminėse kreipiamės į Viešpatį melsdami: "Siųsk savo Dvasią, ir bus sutverta, ir atnaujinsi žemės veidą".

Žemės veidui pakeisti reikalinga žmogaus įstanga (kultūra) ir Šventosios Dvasios kaitra (religija). Šventosios Dvasios atėjimą ugnies liepsnojimu prisimename per Sekmines. Tai pradžia Kristaus Bažnyčios, kurioje susieina Dievas ir žmogus, Šventoji Dvasia ir žmogiškoji galia. Abiejų sutartinė siekia tobulinti pasaulį - keisti žemės veidą religija ir kultūra.

Kultūra padeda Kristaus Bažnyčiai vykdyti dieviškąją jos paskirtį žemėje, kur žmogus yra įaugęs ne tiktai į gamtą, bet ir įsisupęs į savo kuriamąją civilizaciją. Bažnyčia negali kitaip prie žmogaus prieiti, kaip tik per tuos du jo žemiškus apvalkalus. Prie jų Bažnyčia derinasi ir abu naudoja suartinti žmogų su Dievu. Jau popiežius Pijus XII pastebėjo, kad "nėra buvę tokio meto, kad Bažnyčia būtų kada stabdžiusi žmonijos kultūrinę pažangą". Bažnyčia visą laiką eina su kultūros ugdymu. Ten, kur kiti kultūros darbo reikiamai nesiiima, jo imasi patal Bažnyčia, nors tai nėra jos tiesioginis uždavinys. Ji imasi kultūros darbo tam, kad nutiestų Viešpačiui kelią. Kultūra yra Bažnyčiai atrama žemėje.

Bažnyčia, atsiremdama į kultūrą, savo ruožtu ją pašventina: daro iš jos įrankį Dievo karalystei žemėje sleiksti. Tuo būdu kultūra įgyja aukštesnę prasmę, susiliečia su religija ir yra jos atbaigiama. Kultūra įtaukiama į pasaulio išganomąjį vyksmą - tą žemės veido keitimą, kuris minimas Šventosios Dvasios mišų sekvencijoje. Šventoji Dvasia, žmogaus kūrybinis pastangų įkvėpėja, skatina taip pasaulį kultūrinti, kad jame rastųsi vis glaudesnis žmogaus ryšys su savo Viešpačiu. Kai kultūra tam uždaviniui palinksta, ji nepalieka žemėje užkasto bergždžių talentu. Kristaus Bažnyčia jį padaro vaisingu. Ji nukreipia kultūrą į skirtąjį jai tikslą: žmogų kūrėją artinti su jo paties Kūrėju.

Žmogus juk kuria ne vien tam, kad turėtų pakankamai pavalgyti ir kuo prisidengti, bet kad patenkintų ir savo dvasios alkimą. Tai yra realybė, kurios negalima paneigti, bet kurią galima iškreipti, kada dvasinį alkį tenorima apraminti vien žmogiškąją kūrybą. Net giliausiose savo šaknyse ji žmogaus dvasios pilnai nepasotina. Kultūra tada tik suabsoliutinama ir iškeliama prieš Absoliutą. Kultūrai statomi altoriai, o Dievui patatytieji griunami. Bažnyčia ir kultūra išsiskiria pastarosios nenaudai.

Žmogus gali tai daryti, nusiukdamas nuo Bažnyčios ir nusigrėždamas nuo Dievo. Žmogus europietis, kuris daugiausiai yra patyręs Bažnyčios globos, gali neigti ir jos vaidmenį kultūroje ir patį tikėjimą. Bet "aš laikau neįmanomu dalyku, kad visiškai žuvus krikščioniškam tikėjimui, europinė kultūra dar išsilaikytų. To įsitikinimo esu priejės ne dėl to, kad pats esu krikščionis, bet dėl to, kad esu įsigilinęs į modernųjį bendruomeninį gyvenimą. Krikščionybės galas būtų ir visos mūsų kultūros pabaiga. Ir tektų tada mums pradėti iš naujo. Mums tektų laukti, iki užaugs žolė, kuri būtų maistas aviai, iš kurios vilnų galėtume pasiūti naują drabužį. Turėtų praeiti šimtai barbarybės amžių. Naujos kultūros nesulauktume; nesulauktų jos nei mūsų vaikai, nei vaikų vaikai. O jeigu ir sulauktume, tai mūsų tarpe nebūtų nei vieno, kuris ją džiaugtųsi" (T. S. Eliot, 1945).

Ir dėl to Sekminėse susitelkiame melsdami: "Ateik, Dvasia Šventoji, tiesink vingius mūs takų!"

Apie maldą

Vladimir Solovjov

3

(*Tėsinys. Pradžia Nr.18*)

Prašome šios antgamtinės duonos, nes žinome, kad dvasinio gyvenimo šaltinis ne mumyse, o iš aukščiau, ir atskirtas nuo to šaltinio dvasinis gyvenimas išdžius. Taip pat prašome duonos kasdieninės mūsų kūnui tam, kad gyventume, nes žinome, kad mūsų kūnas yra žemė, kurioje turi išaugti amžinojo gyvenimo medis, ta žemė, kurią Dievas nori padaryti žydinčią ir vaisingą.

"Duonos kasdieninės duok mums šiandien". Mes tikime, kad materialus gyvenimas ir visa tvarka gamtoje galiausiai priklauso nuo Tavo valios. Žinome, kad ir menkiausios mūsų egzistavimo sąlygos aprėptos visa apimančio Tavo išminties plano. Tikėdamiesi to, kas būtina mūsų gyvenimui, mes tik norime įvykdyti Tavo valią, išpažindami Tave kaip pradžią ir šaltinį, kaip viso mūsų gyvenimo pagrindą ir tikslą.

Prašydami duonos kasdieninės, mes paaukojame savo materialų gyvenimą, atiduodami jį Viešpaties valiai. Jei sakytume, kad Dievui nerūpi mūsų materialiniai poreikiai, apribotume dievybę ir pateisintumėm bedievyستę. Jei mes, negalėdami atsiriboti nuo savo materialaus gyvenimo, neigiame jame veikiančią Dievo valią, vadinasi, liekam svetimi tai valiai ir gyvename be Dievo. Mūsų materialus gyvenimas iš pasaulio, kuris skendi blogyje, o blogis svetimas Dievui. Tačiau tai, kas apgaubta blogiu, dar nėra savaime blogis. Materialaus gyvenimo blogio jėga kyla iš savavališko mūsų sielos požiūrio į jį. Blogis slypi ne jusliniame pasitenkinime, bet dvasios noruose jį patirti. Noras yra mūsų sielos laisvas judesys, siekiant patirti materialų malonumą dėl jų pačių, ir atsiduodami jiems, patenkame visiškon jų valdžion, nebevaldome savęs ir tampam tikrais kūno vergais. Kūniškų poreikių tenkinimas tampa savitiksliis, ir taip kūniškas gyvenimas atsisiskiria nuo dieviško, kuris yra vienintelis tikras tikslas. Šitame gamtinio gyvenimo atskyrimo nuo dieviškojo, atskyrimo, kuris įvyksta per dvasios norą, iš esmės glūdi blogis ir kūno nuodėmė. Dievas yra mūsų gyvenimo besąlygiškas

Buvęs Lietuvos ambasadorius Anglijoje Raimundas Rajeckas kalba darbininkų mitinge Vilniuje.

V. Kapočiaus nuotr.

Autentiškiausias (ir galbūt vienintelis) mūsų mąstytojas

JUOZAS GIRNIUS

(1915, Sudeikiai; Utenos apskr. - 1994, Bostonas)

Apie Juozą Girnių pasakoja prof. Arvydas Šliogeris.

(*Tėsinys. Pradžia Nr.19*)

Kuri - pasakykim paprastai - "nupjauna" emocinę, jausminę gyvenimo pusę ir patį mąstymą traktuoja siaurai, kaip logines operacijas. Tuo požiūriu Šalkauskis (nors ir parašė veikalą, teigiantį, kad Lietuvoje turi būti igyvendinta Vakarų ir Rytų kultūrų sintezė) yra pats vakarietiškiausias mąstytojas, nors, kaip sakiau, tiesioginį poveikį jam darė ta aplinka, kurioje bren-d-o.

Maceina irgi nėra joks "rytie-tiškas" mąstytojas. Žinoma, gali-me žiūrėti tiesmukai: Maceina komentuoja Solovjovo "Legendą apie Antikristą", komentuoja Dostojevskį - vadinasi, jis rytie-tiškas mąstytojas. Betgi taip nėra. Jei imsime brandžiuosius Macei-nos darbus, ten jis labai prime-na Šalkauskį, tiesa, rašymo ma-niera visai kita, jis nėra toks sau-sas kaip Šalkauskis, niekad savęs neuždaro į tos tomistinės dok-trinos kalėjimą, jo veikaluose esama reveransų ir hermeneuti-kai, ir egzistencializmui - apskri-tai Maceina yra pakankamai ek-lektiškas. Bet žvilgtelkim į jo svarbiausią veikalą "Filosofijos kilmė ir prasmė" - gali tai būti klasikinis aukšto rango vokiečių profesoriaus darbas; tai labai vakarietiškas veikalas. O rytie-tiš-

kumo bruožų atsiranda tik per išorines įtakas. Sakykim, kad tose apokaliptinėse nuostatose gali-ma pajusti rytietiškų, tiksliau - rusiškų elementų, tačiau jie nėra Maceinos taip giliai persmelke. Tuo požiūriu aš nepriešinčiau Girniaus Maceinai - net drįščiau formuluoti tokį teiginį: Girnius savo natūra ir mąstymo tipu yra mažiausiai vakarietiškas mąsty-tojas. Galima taip svarstyti: Va-karų filosofija tam tikru metu pasiekė savo aukščiausią tašką; mano galva, jos kulminacija buvo Viduramžių scholastinė filosofija. Europietiško mąstymo epicentras, mano požiūriu, yra Tomas Akvinietis. O štai Girniui Akvinietis ir, kaip jau minėjau, apskritai tomistinis ar neotomis-tinis mąstymas, pagrįstas gryna, sausa aristoteline logika bei ig-noruojantis tiesioginę, indivi-dualią pasaulio patirtį - yra visiškai svetimas. Ir tuo požiūriu jis mažiau vakarietiškas negu Ma-ceina ar Šalkauskis, bet vėl kar-toju: tos etiketės nieko nesako.

Tikrasis mąstymas, kai žmogus išties mąsto tai, kas jam labai svarbu, mąstymas, kylantis iš pa-tirties, nesidairo kur nors į šalį, nepradedą nuo to: kas aš - vaka-rietis ar rytietis, kada aš gyvenu - XVI ar XIX amžiuje. Dabar postmodernistinė epocha, tai ką gi reikėtų galvoti, kaip man čia dabar filosofuoti, kad ir aš būčiau arba nebūčiau postmodernistas? Tai jau ideologizuota filosofijos samprata - o Girnius visai ne tokio tipo mąstytojas, jo mąsty-mas pakankamai savitas ir indr-ividualus. (Jo kaip mąstytojo,

pabrėžiu, ne kaip ideologo - o juk jis buvo ir ideologas: ir Atei-tininkų vadas, ir kaip ideologas parašęs "Tautą ir tautinę iš-tikimybę" ir, galima sakyti, Brazaičio biografiją - faktiškai tai nebe filosofo veikalai). Kal-bu apie Girnių - mąstytoją - gal truputį dirbtinai, bet atrodo, galima nubrėžti tą ribą, kiek žmogus yra mąstytojas ir kiek ideologas. O apie tas etiketes aš jau ne kartą kalbėjau: tai labai pigus būdas ne tiek įvertinti mąstytoją, kiek jį tarsi "utili-zuoti" - nesigilinama, kad Heid-ggeris mąstė kaip Heideggeris, Akvinietis kaip Akvinietis, Au-gustinas kaip Augustinas. Pa-prasčiau pasakyti: jis - katalikas, jis - egzistencialistas. Pasakai, ir atrodo viskas aišku. Betgi toks požiūris iš esmės yra panieka ideologas. O apie tas etiketes aš jau ne kartą kalbėjau: tai labai pigus būdas ne tiek įvertinti mąstytoją, kiek jį tarsi "utili-zuoti" - nesigilinama, kad Heid-ggeris mąstė kaip Heideggeris, Akvinietis kaip Akvinietis, Au-gustinas kaip Augustinas. Pa-prasčiau pasakyti: jis - katalikas, jis - egzistencialistas. Pasakai, ir atrodo viskas aišku. Betgi toks požiūris iš esmės yra panieka mąstytojui, kadangi nubraukia-ma tai, kas svarbiausia, tas pa-saulio aspektas, kurį pamatė būtent jis, šiuo atveju - Girnius.

- Man rodos, kad vis dėlto mes neapsieisime be tam tikrų klasifikacijų, be Girniaus, kaip ir visų kitų mąstytojų, gretinimo su kitais. Štai ir Jūs, pristatydamas Girniaus "Raštus", daug dėmesio skiriate jo santykiui su egzisten-cializmu, netgi, manyčiau, perne-lyg komplikuojate tą santykį. Pats Girnius, rodos, yra gan tiesmukai pasakęs maždaug taip: rašiau apie egzistencializmą ir esu egzisten-cialistas.

- Jis ir kitaip yra pasakęs, visai priešingai - dabar negalėsiu tiks-liai pacituoti, - kad jis apskritai nepriima egzistencializmo dok-trinos. Ir ankstyvuosiuose strai-

psniuose apie Heideggerį jis aiš-kiai pasako kodėl. Jis nepriima egzistencializmo - šiuo atveju konkrečiai Heideggerio (žino-ma, neapsieisim ir čia be eti-kečių, bet tik kaip pagalbinės priemonės) - todėl, kad šis yra nihilistas, Dievo vieton pastatęs žmogų; žmogus tampa vienin-tele ir aukščiausia realybe. Gir-niui tokia nuostata pasaulio at-žvilgiu yra nepriimtina, kada-ngi jis iš pat pradžių remiasi prie-laida: svarbiausias mąstytojo už-davinys (ir jis pats tai stengėsi daryti) - apmąstyti žmogaus san-tykį su transcendentine realybe, su Dievu. Tuo požiūriu jam tik-rai negali prilipdyti egzistencia-listo etiketės. Bet daugelis egzis-tencinio mąstymo motyvų Gir-niui labai artimi.

Vėl sugrįšiu prie "egzistenci-nio rūpesčio", - Girnius teigia, kad mes nebegalim taip filoso-fuoti, kaip, sakykim, Tomas Akvinietis arba "anu" laikų metafizikai, kadangi jų santykis su apmąstomu dalyku buvo te-oriškai neutralus. Girnius sako: toje situacijoje, kurioje aš gyve-nu, tai yra neįmanoma; dabar tas santykis su apmąstomu da-lyku (šiuo atveju su Dievu ir pasauliu) neišvengiamai yra ais-tringas santykis. Tas momentas iš tikrųjų sieja jį su egzistenci-niu mąstymu, nes tai irgi aist-riingas, angažuotas mąstymas - bet tik tiek. Girniaus santykis su Dievu, su pasauliu yra tiesiog priešingas, sakykim, heidege-riškam. Juk Heideggeris apskritai tyli apie Dievą; gal ir galima jo Būtį interpretuoti kaip savotišką Dievo projekciją, bet vis dėlto jis pirmiausia pasako, kad Būtis negali būti sutapatinta su Die-vu, idėja ar dar kuo nors - ir galų gale paskandina, išstirpdo viską žmogiškoje Atverty... Girnius visai kitoks; jam tas dialogas yra tikras dialogas: tarp manęs ir už manęs esančio pasaulio. Jo filo-sofavimas pabrėžtinai dialoginis. Šia prasme Heideggeris gal arti-mesnis Buberiui (nors jokių tie-sioginių įtakų, manau, nebuvo). Kalbos lygmeny galime aiškiau atsekti: kur Girnius perima, tar-kim, Jasperso kalbą, kur Heideg-gerio. Bet kalba tėra išorinis ap-valkalas, o svarbiausia - tai pir-minė intuicija. Ir Girniaus pir-minė intuicija - jo egzistencinis rūpestis, čia jo niekas negali pavaduoti. Esu kažkur formu-lavęs: patirtis, iš kurios išauga tikras mąstymas, yra tokia pat unikali, kaip unikali ir mirtis.

(*Tėsinys kitame numeryje*)

išrinktas, turintis teisę į išskirtinį reikšmingumą. Jeigu tiesa tapo tavo asmeniniu turtu ir pranašumu, vadinasi, tavo nuomonė jau yra tiesa ir turi būti kitų pripažinta. Disponuodamas tiesa, tu negali klstyti, tu - nesuklaidinamas". Taip manant mūsų protą apima puikybė, o puikybė veda į paklydimą ir melą. Nes mėgau-damasis mintimi apie savo pranašumą mūsų protas ima branginti tiesą jau ne kaip tiesa, o kaip savą nuosavybę, bet taip jis praranda bet kokius kriterijus, skiriančius tiesą nuo paklydimo, nes tai, kas yra mūsų, gali būti ir paklydimas, ir visoks melas. Bet net jei mes ir išvengsime tos visiškos beprotybės - kad bet kokius savo many-mus ir įsivaizdavimus pateiksime kaip neginčijamus tik todėl, kad tariamai esame nebenuodėmingi - tai vis dėlto puikybės ar proto pasididžiavimo nuodėmė, prieš kurią neatsilaikėme, neišvengia-mai dauginsis mūsų sieloje ir pagimdys kitas giminingas nuodėmes - garbėtrošką ir pavydą. Nes manymas, jog esame pranašėni, tėra tik pretenzija, o ji būtinai reikalauja kitų pripažinimo. Kadangi puikybei svarbu ne mūsų buvimas tiesoje, o tiktai mūsų reikšmin-gumas, ji lieka nepatenkinta, jei kitiems mes nesame tiek reikšmingi, kiek ir sau. Siekimas būti reikšmingam arba noras būti pripažintam, pranašesniam už kitus ir yra garbės troškimas. Jei šis siekimas nepatenkinamas, jei kitų nuomonė mūsų nepripažįsta kaip išskir-tinių ir kitus laiko lygiais su mumis arba net aukščiau už mus, tada garbėtroškoje neišvengiamai gimsta neprielankumas bei pavydas.

Šis proto gundymas puikybe dvasiniam gyvenime ypač stiprus, kai protas jau įgyja persvarą prieš jausmus. Paprastai puikybės pagundai pasiduoda žmonės, pasiekę tam tikrą padėtį ir turį nuopelnų. Šitokie žmonės atsitraukia nuo Dievo, tampa sektų įkūrėjais arba erezioarchaiis ir liaudies judėjimų vadais, tačiau taip pat neretai, pasimaišius protui, niekingai žūva. Jeigu dvasinis žmogus, kilus šiai pagundai, nepasikliaus savo proto jėga ir malda kreipsis į Dievą "NELEISK MŪSŲ GUNDYTI", tai jis gaus proto stiprybę ir sugebės atsispirti puikybės sofizmams.

-o-

Dvasinio žmogaus atsakymas į antrą pagundą: tiesa yra amžina, beribė ir tobula. Ji negali būti kieno nors asmeninė nuosavybė ar pranašumas, nė priklausyti kam nors. Mūsų protas gali pažinti tiesą tiktai susijungdamas su ja, t. y. susijungdamas su begaliniu tobulumu.

(*Tėsinys kitame numeryje*)

■ Belgijos sostinėje Briuselyje susirinko 55-ių valstybių atstovai ir pažadėjo sutelkti 1,2 bilijono dolerių karo nuniokotai Bosnijai atstatyti. Bosnijos serbai atsisakė dalyvauti kartu su musulmonų ir kroatų atstovais. Jų vadąs Karadžić yra karo nusikaltėlių sąrašė ir užsienyje gali būti areštuotas.

■ Į Bosniją atvykusi Jungtinių Tautų karo nusikaltėlių tyrimų komisija pateikė tarptautiniam tribunolui įtariamųjų sąrašą: 46 Bosnijos serbai, 8 kroatai ir 3 musulmonai. Serbai atsisako išduoti savuosius. Tiriama nusikaltimai daugiausiai įvykdyti Bosnijos serbų masiškai naikinant musulmonus "etninio valymo" metu. Šį mėnesį numatoma pradėti atkasinėti masinius kapus, kur buvo suversti kulcosvaizdžiais sušaudyti karo belaisviai ir civiliai. Vien tik Srebrenicos apylinkėje JT komisija apėlkė 10 vietų, kur priskaičiuojama 7000 "dingusių" vyrų.

■ Vokietijoje gyvenančių užsieniečių skaičius praėjusiais metais pirmą kartą viršijo 7 milijonus. 1995 m. gruodžio 31 d. Vokietijoje buvo užregistruoti 7,173,866 užsieniečiai. Prieš metus Vokietijoje gyveno 6,990,000 užsieniečių. Jų dalis tarp visų šalies gyventojų 1995 m. rugsėjį, Vokietijos statistikos tarnybos duomenimis, sudarė 8,8 procento. Tarp beveik 7,2 milijono užsieniečių daugiausiai turkų - 2,014,000. Per 1,3 milijono žmonių į Vokietiją atvyko iš buvusios Jugoslavijos respublikų (tarp jų beveik 800,000 iš dabartinės Jugoslavijos ir 316,000 iš Bosnijos ir Hercegovinos). Po to eina italai (586,000) ir graikai (360,000). Apie 1,8 milijono Vokietijoje gyvenančių užsieniečių yra kilę iš Europos Sąjungos valstybių.

■ Stambiausias pasaulyje ginklų pardavėjas yra JAV, be to, ginklų užsieniui parduvinėja Rusija, Kinija ir Izraelis. 1995 m. JAV pardavė ginklų už 9.03 bilijono dol., juos pirkė Egiptas, Olandija, Prancūzija, Japonija, Izraelis, Turkija ir Graikija. Daugelis kraštų gauna ginklus iš JAV veltui, nes pigiau atiduoti pasenusius ginklus negu juos naikinti. Tokiu būdu Bahrain arabai gavo iš JAV veltui 10 malūnsparnių, 60 raketų ir 2 priešaviacinės patrankas. JAV taipogi dalino ginklus "už gerą elgesį draugams". Nuo 1979 m., Camp Davis taikos tarp Izraelio ir Egipto, Izraelis kasmet gavo 1.8 bil. dol. karinės pagalbos ir Egiptas - 1.3 dol. Jordanui už taiką su Izraeliu pažadėti F-16 kariniai lėktuvai. Kai kurie kraštai gauna JAV paskolą su sąlyga už ją pirkti JAV ginklus.

■ Absoliutus Albanijos diktatorius, komunistas Enver Hoxha valdė kraštą 40 metų, kol mirė 1985 m. Šiuomet Albanijoje bandoma įvesti demokratiją. Hoxha statulos ir paveikslai yra sunaikinti, tačiau liko jo sugalvoti ir visoje Albanijoje pristatyti gelžbetoniniai bunkeriai, kurių priskaitoma virš pusės milijono. Hoxha pradėjo statyti bunkerius po Sovietų 1968 m. invazijos į Čekoslovakiją tariamai apsaugai nuo laukiamos Sovietų okupacijos. Nuo 1961 m. diktatorius konfliktavo su Maskva ir valdė laikydamas visą kraštą absoliučioje izoliacijoje nuo kaimynų ir bet kokios užsienio įtakos. Albanija lig šiol laikoma viena vargingiausių šalių Europoje.

Ši audringa pavasari Baltijos jūra kaip niekad išmeta į krantą daug gintaro. Gintaro medžiotojai Palangoje.

V. Kapočiaus nuotrauka

Pranciškonai grįžta į savo pilį

Narviliškės - nedidelis, vos pusšimtį gyventojų turintis bažnytkaimis, dabar esantis tikrame užkampyje užkampyje - vadinamojo Dieveniškų "apendikso" rytiniame pakraštyje, visai prie pat Gudijos sienos. Iki nustatant konfigūracijos sieną tarp LSSR ir BSSR, kaimas į užkampį tikrai nebuvo panašus: įsikūręs prie seno Vilniaus-Naugarduko vieškelio (ten, kur šį kerta Dieveniškų-Gašionių kelias), jis buvo lengviau pasiekiamas iš sostinės, o senais laikais, atrodo, buvo tapęs ir šokių tokių regioniniu prekybos centru. Dabar važiuojant senuoju vieškelio reikėtų vykti per Gudijos teritoriją, todėl iš Vilniaus į Narviliškės paprastai atkeliaujama nuo Dieveniškų pusės, nors tokiu atveju tenka įveikti jau nebe šešiasdešimt, bet net aštuoniasdešimt kilometrų.

Bažnyčiai skirtos plytos - cerkvei ir kareivinėms

Ant iškilios kalvos stūkšantis pranciškonų vienuolyno rūmai ryškiai išsiskiria kaimo apylinkių panoramoje. Nuo 1987 m. buvusio vienuolyno teritorijoje vyko kompleksiniai - archeologiniai, istoriniai ir architektūriniai - tyrimai. Paaiškėjo, kad renesansinis dvibokštis rūmų pastatas buvo sumūrytas XVI amžiuje kaip gyvenbinio rezidencinio tipo namas-tvirtovė; tokių statinių Lietuvoje išliko labai nedaug, panašiausi į Narviliškų pilaitę - Siesikų, Gaidžiūnų (dabar - Gudijoje, Varenavo rajone), Raudondvario namai-tvirtovės; analogų galima rasti Slovakijoje ir kitur Vidurio Europoje. Tokia tuo metu buvo architektūros mada, nulemta aršių religinių kontreformacijos laikotarpio kovų. Dabartinei Lietuvos Respublikai priklausiančioje Vilnijos dalyje Narviliškės yra unikali vieta. Atrodo, šiais metais vienuolyno ansamblui (rūmams, varpinės bokšto vartams, senosios bažnyčios pamatų liekanoms ir kt.) pagaliau bus suteiktas kultūros paminklo statusas. Netrukus rūmuose apsigyvens Vilniaus vienuoliai pranciškonai; taigi istorijos ratas apsisuko, viskas vėl grįžta į senas vėžes. Lietuvos pranciškonų provincijos vadovybė apsiėmė savo lėšomis atkurti klasicistinį rūmų interjerą (pertvaros rūmų menėse atsirado XVII a., kai ten įsikūrė vienuoliai, - kiekvienam reikėjo atskiros celės). Paminklų restauravimo instituto bendradarbiai V. Kneižys ir V. Kneižienė parengė renesansinių rūmų rekonstrukcijos projektą; ji įgyvendinus pastatas atrodytų bemaž taip pat kaip XVI a.

Nėra visiškai aišku, kas ir kada įkūrė Narviliškų kaimą, galimas dalykas, kadaise jį valdė bajorų Narvilų giminė, - kaimynystėje esantis Surviliškų miestelis (tie-

sioj į rytus nuo Dieveniškų, tuoj už Gudijos sienos) XVI a. priklausė Survilų šeimai; Narviliškė buvo Surviliškų dvaro palivarkas.

1593 m. Surviliškų dvarą nusipirko Prūsijos vokiečiai Vaitiekus Šorcas, vėliau testamentu visus savo turtus užrašęs žmonai - Daratai Zenavičiūtei (be teisės parduoti). Tapusi našle, Šorccienė 1618 m. padovanojo Narviliškų palivarką (kartu su rūmais ir jos lėšomis pastatyta medinė Šv. Pranciškaus bažnyčia) Vilniaus mažiesiems broliams. Vienuoliai pritaikė pilaitę vienuolyno reikmėms, be to, išmūrijo aptvaro sieną, sujungusią rūmus, varpinės bokštą (kartu buvusį ir vartais) ir bažnyčią į visumą (XVI a. pabaigoje kalvos aikštelės pakraščiais stirksojo tik medinių aštriakuolių siena; kai kurie tyrinėtojai mano, kad namastvirtovė buvo pastatytas paties Vaitiekiaus Šorco rūpesčiu, nors galbūt kažkokie įtvirtinimai kalvos viršūnėje atsirado daug ankstesniais laikais). 1698 m. bažnyčia tapo parapine, tuomet čia dirbo du kunigai vienuoliai. XVIII a. prie vienuolyno veikė mokykla. 1833 m. Lietuvos pranciškonų provincijos kataloge tarp išvardintų po 1831 m. sukilimo caro valdžios uždarytų vienuolynų minimas ir "Conventus Narviliscensis". Uždariusi vienuolyną, rusų administracija konfiskavo ir statybines medžiagas, t. y. plytas, skirtas naujos mūro bažnyčios statybai; jos buvo panaudotos Narviliškų kareivinių ir Gašionių cerkvės statybai. Dabartinė medinė bažnyčia parapijiečių lėšomis pastatyta tik 1918-1928 m., tuomet atkurta ir Narviliškų parapija.

Sunykęs bažnytkaimis

Senesni Narviliškų gyventojai dabar kalba "paprastąja", t. y. gudų kalba, bet laiko save lenkais. XIX a. viduryje, istorikų M. Balinskio ir T. Lipinskio liudijimu, Narviliškų apylinkių (t. p. Surviliškų, Grauziškių, Klevyčios, Lipniškių, Geranainių ir kt.) valstiečiai kalbėjo lietuviškai. Amžiaus pabaigoje dalis Surviliškų parapijos (Narviliškės daugelį amžių priklausė Surviliškų valsčiui, o kai neteko savo bažnyčios - ir Surviliškų parapijai) jau kalbėjo gudiškai. Vienas parapijietis, aiškindamas lietuvių sugudėjimo priežastis, 1906 m. rašė "Vilniaus žinioms": "...mes, surviliškiečiai, savo bažnyčioje lig šiol nieko lietuviško negirdėjome, mūsų parapijoje, nors lietuviškoje, visuomet sėdėjo ir sėdi kunigai nebyliai, t. y. nemokantieji mūsų kalbos, o dar blogiaus, kad jie yra didžiausi lietuvių priešai". Tuo metu, lietuvių kunigų žiniomis, lietuviškai kalbėjo apie trečdalį Surviliškų parapijiečių: miestelyje

kalbėta gudiškai, bet kaimuose, ypač einant Dieveniškų link - vien lietuviškai.

Po daugybės mūsų amžiuje patirtų negandų Narviliškų bažnytkaimis labai sunyko. 1959 m. jame dar buvo pusantro šimto gyventojų, bet dėl sovietinės urbanizacijos 1986 m. beliko vos šešios dešimtys, o dabar nė tiek nėra. "Repatrijavusių" į Lenkiją, ištremtų į Sibirą ir išsikėlusių gyventi į miestus sodybose kūrėsi daugiausia atvykėliai iš kaimyninių Gudijos rajonų (tokie patys, kaip ir ankstesnieji gyventojai, "paprastąja" kalba šnekančios lietuviškos kilmės "lenkai"). 1950-1953 m. daugiau nei pusketvirto šimto lietuviškų mokyklų pavertus lenkiškomis, želigovskininų pradėtas darbas tarsi igijo naują pagreitį. Po keliolikos metų, tas mokyklas surusinus, gudakalbiai virto rusakalbiais (tarp jų - ir narviliš-

kiečiai).

Vienuoliai gaivins lietuvišką kultūrą

Pranciškonai žada Narviliškėse įkurti ir išlaikyti lietuvišką mokyklėlę, vasario 15 d. Paminklų restauravimo institute vykusio namo-tvirtovės rekonstrukcijos projekto aptarimo metu apie tai kalbėjo vienuolijos atstovas, šiam sumanymui pritarė įvairių valdiškų instancių pareigūnai.

Vilnijos lietuviams keliasdešimt metų buvo kalama į galvą, kad jų kalba yra pagoniška ir muzikiška, Dievas esą nesuprastu lietuviškų maldos žodžių. XIX a. pabaigoje Dieveniškų apylinkėse niekur nebuvo pamaldų lietuvių kalba, draudžiamoji lietuviška spauda Ašmenos apskritys (jai priklausė Surviliškų valsčius) beveik nepasiekdavo; Pirmojo pasaulinio karo išvakarėse vieninge visoje apskrityje Dieveniškų bažnyčioje buvo išskikovotos lietuviškos pamaldos (greta lenkiškų). Net ir dabar visose trylikoje šaičininkų rajono bažnyčių pamaldos vyksta lenkiškai, tik keturiose lygiagrečiai įvestos ir lietuviškos. Ne ką geresnė padėtis ir Vilniaus rajone - visose dvidešimt dviejose parapijose bažnyčiose pamaldos lenkiškos, aštuoniose iš jų - lygiagrečiai ir lietuviškos. Po karo ir šeštojo dešimtmečio antroje pusėje daugeliui lenkų kunigų išvykus į Lenkiją, jų vietas užėmė kunigai lietuviai, kuriems teko išmokyti lenkų kalbos ir ja dėstyti Evangeliją lenkiškai beveik nesuprantantiems gudakalbiams. Trečiajame dešimtmetyje daugelyje Lietuvos vietų gyventojai buvo ne ką mažiau nutaute, bet lenkiškas mokyklas ilgai nei pakeitus lietuviškomis ir padidėjus lietuvių kunigų skaičiui, "lenkai" gana greitai prisiminė ir lietuvių kalbą, ir savo lietuvišką kilmę. Beje, ir 1979 m. lenkais pasivadinusiu Dieveniškų apylinkių gyvento-

jų dalis kaip gimtąją nurodė lietuvių kalbą. Mūsų dienomis daug ir nuobodžiai kalbama apie valstybinės kalbos mokėjimo svarbą, tačiau tuo pat metu švietimo reikalai atiduodami tvarkyti savivaldybėms, o tose savivaldybėse išvirtinusi Lenkų rinkimų akcija rūpinasi tik lenkiškosios tautinės savimonės "gaivinimu". Tiesama endekų ir želigovskininų pradėta, o vėliau stalininių polonizatorių atnaujinta lietuviybės Rytų Lietuvoje naikinimo politika. Į atkūrusią nepriklausomybę Lietuvą būriais patraukė katalikai misionieriai - tarsi į kokią Afrikos valstybę. Vienuolių (Lenkijos piliečių) grupė, Medininkuose įkūrusi pusiau legalų pranciškonų-konventualų vienuolyną, netrukus nutarė "plėstis", - nuo pat 1992 m. tyrė galimybes įsikurti Narviliškų vienuolyje (be lenkų vienuolių, į šį paminklą dar pretendavo mūsų pasienio muitininkai, o neseniai buvo pastebėti aplink rūmus šniukštinejantys prezidentūros vyruokai - atrodo, planuota čia steigti "medžioklės dvarą"). Šumske net parapijos administratoriumi dirba Lenkijos pilietis. Tiesa, lietuvių kalbos padėtis pietryčių Lietuvos mokyklose, palyginti su josios padėtimi bažnyčiose (ir lietuvių vaikų katekizacijos gimtąja kalba reikalais), nėra tokia jau tragiška - nepaisant visokeriopų autonominių trukdymų, nepriklausomybės metais Milkūnuose įkurta lietuviška (jau trečioji "apendikse") mokykla. Vis dėlto lietuviškų mokyklų tinklas šiame krašte (ypač lyginant su lenkiškų mokyklų skaičiumi) dar pernelyg retas. Narviliškų pranciškonai tikisi lietuviškosios visuomenės paramos.

Geistautas Gečys

Atsisveikinimas su Lietuvos taikdaryų korpuso nariu, žuvusiu Bosnijoje, Normundu Valteriu.

V. Kapočiaus nuotr.

Kokia Europos valstybių ūkio būklė

Luxemburgas. Buvusio komunistinio lagerio šalių, norinčių tapti Europos Sąjungos (ES) narėmis, bendras vidinis produktas (BVP) nuolat auga. Tačiau jis vis dar yra daug žemesnis už ekonomiškai silpniausius išsivysčiusių ES valstybių bendrą vidinį produktą, sakoma Luxemburge paskelbtoje ES statistikos tarnybos Eurostat analizėje. Didžiausias bendras vidinis produktas, apskaičiavus vienam gyventojui ir atsižvelgus į perkamąją galią, iš 15 Vidurio ir Rytų

Europos valstybių yra Čekijos Respublikoje, Vengrijoje ir Slovakijoje. Vengrijai ir Slovakijai tenka ketvirtis JAV ar Šveicarijos bendro vidinio produkto. Analizuotų valstybių sąrašo pabaigoje - Moldova, kurios gyventojai tenka ketvirtis Slovėnijos ir dviliktą dalį Luxemburgo BVP. Statistikos tarnybos apskaičiavimais, Austrijai suteikus 100 indeksą, Luxemburgui tektų 143, o Moldovai - 12 balų. Belgijos ekonominis išsivystymas įvertintas 103, Danijos - 101, Prancūz-

ijos - 98, Vokietijos - 97 balais. Blogiausias rodiklis ES - 56 - yra Graikijoje. Vidurio ir Rytų Europos valstybės, Luxemburge statistikų vertinimais, išsidėsto taip: Slovėnija - 40, Čekijos Respublika - 44, Vengrija - 31, Slovakijos Respublika - 30, Rusijos Federacija - 26, Gudija - 26, Lenkija - 24, Bulgarija - 22, Kroatija - 20, Estija - 20, Rumunija - 19, Lietuva - 19, Ukraina - 17, Latvija - 16.

ELTA

Lietuviai reklamuosis Vokietijoje

Didžiausias Vokietijos verslo ir finansų laikraštis "Handelsblatt", turintis 690 tūkst. egzempliorių tiražą, pirmą kartą išleis

reklaminių priedą apie Lietuvą. Jame bus straipsnių apie Vokietijos kompanijų investavimo ir prekybos galimybes Lietuvoje,

teisėnė sistema, bankininkystė, privatizavimą, bendras Lietuvos ir Vokietijos įmonės, kurios Lietuvos ekonomikoje jau vaidina nemažą vaidmenį.

ELTA

Tomas Venclova

Las Meninas

*Devynios ar vienuolika figūrų:
nykštukai, kameristės, atspindys
tamsaus akvlo veidrodžio lauke,
ir autorius, tuo tarpu nepradėjęs*

*paveikslą, kantriai slepiamo nuo mūsų
ketvirtas šimtmetis. Anot Foucault,
jis tapo mus. Bet modelis, žiūrovas,
patsai tapytojas galbūt yra*

*vienatinio pirmavaizdžio skeveldros.
Šviesos daugiau, nekaip galėtų sklisti
iš lango (ji, lyg rojuje, nustelbia*

*dosningai žarstomą netobulybę).
Ir žvilgsnių sankryžoj bekūnis žvilgsnis,
kurį teptukas moko neišnykti.*

Menininkas istorijos lūžyje

Vytautas Kubilius

(Pabaiga. Pradžia Nr.2-3 Kultūriniam priede)

Buvęs laikas, kuriame augta ir žydėta, gana kibiai tebelaiiko už skvernų sovietmečio išugdytą inteligentiją, šaukia atgalios į aiškas ir galutines tiesas, į valdiškai sunormuotą buitį. "Rinkimuose į Seimą atstovauti LDDP sutiko didelis būrys stipriausių, garsiausių kūrybos ir mokslo inteligentų", - pagrįstai didžiuojasi V. Kazakevičius.

Jaunoji karta, atėjusi tautinio atgimimo metais į nereglamentuojamos kultūros erdvę, nebeturėjo jokios socializmo nostalgijos. Ji baudėsi su šia diena pradėti naują kultūros formaciją, laisvą nuo bet kokių praeities pranašumų ar kalčių. Nespėjusi įstoti į šlovingas kompartijos gretas, ji jautėsi žymiai pranašesnė už kompromisų sumurdytas ankstesnes kartas ir narsiai šoko braukyti iš kultūros rejestro sovietmečio kūrinis ir vardus, valydamą "gyvybinę erdvę" sau pačiai.

Mirusi sistema vis dėlto tebe glaudė prie savo idėjinio ir psichologinio palikimo maištingai spurdančią jaunosios kartos mąstyseną, kuri to visiškai neįjutė. Tulžingas sovietinio žmogaus nepasitikėjimas valstybe, net ir sava. Panieka kiekvienai valdžiai, net ir tai, kuri saugo tavo kalbą ir tavo gyvybę. Mankurtiškas tautinių idėjų ir jausmų degradavimas į neigiamas kategorijas. Paniška konjunktūros baimė: nevalia dėtis į jokių kolektyvinius protestus (net dėl žudomos Čėčėnijos).

Niekam nenusilenkdama ir viskuo abejodama, jaunoji karta tikėjosi apvalyti kultūros lauką nuo sovietmečio griuvenų. Subliuško deterministinės visagalio progreso formulės. Nebesviečia socialinio teisingumo idėja kaip realaus humanizmo aktas. Nukaršo romantiniai tautiškumo mitai - bejėgiai kosmopolitinėje Europoje (gimnazistas nusisega Vyčio ženklą ir prisikabina "Stop AIDS" emblemą). Istorija - dvokiantis numirėlis, kurį reikia kuo greičiau išmesti už durų ("kiekvieną rudenį aš pamirštu istoriją"). Esame tuštumoje ("Ištuštėja pasaulis be rėmų"), kur užges visos utopijos, išganingos visuotinio koncepcijos, šviesios ateities mirazai. "Nelieka jokios tiesos, kuri būtų absoliuti ir kuria būtų galima grįsti savo gyvenimą", - rašo A. Šlepikas. Dievui dėkui - pasibaigė didžiųjų ideologijų metas, ir mes jau nebūsime tik pamaldūs jų skelbėjai!

Tačiau tame idėjų ir vertybių vakuume, į kurį įžengė jaunoji menininkų karta po sovietinės ideologijos griūties, randasi kažkas visiškai nauja. Štie laisvos pasirinkimo ir apsisprendimo metai davė man biografiją. Taip sakė V. Daunys, žurnalų "Krantai" ir "Naujoji romuva" leidėjas. Palikti be valstybės globos, benamiai ir skurdžiai (mėnesinė kam-

barėlio nuoma - 200 Lt), jie įgudo išverti "laukiniško kapitalizmo" chaose, kur reikia rūpintis pačiu savimi, ir neūbajau garsiai, kad valstybei nesutvarkius "pragyvenimo finansinių ir buitinių problemų" lividuojama "profesionalioji lietuvių literatūra". Grodami Briuselio ir Hagos gatvėse gitara ar saksofonu, dažydami Miuncheno biurgerių namus, nusigerdami iš gauto honoraro Paryžiuje, jie jaučiasi laisvais žmonėmis, kurių nebevaržo politinė sistema. Greitai pramokę vieną ar kitą užsienio kalbą, jie lengvai bendrauja su užsienio žmonėmis ir kultūromis, nebejausdami menkavertiškumo komplekso Vakarų Europos akistatoje. Telkiasi vienminčių sam būriai, garsinantys patys save (viename laikraščio numeryje E. Ališanka ima interviu iš A. Marčėno, o kitame numeryje A. Marčėnas klausinėja E. Ališanką). Pirmą kartą po ilgų baimės dešimtmečių atgimsta bendravimo džiaugsmas ("pamažu mano žodžiai išsivaduoja / iš baimės gniaužtu"), o kavinė, kaip ir prieškario laikais, tampa intelektualų klubu. Jaunoji karta įsiūbuoja kultūrinį gyvenimą regionų centruose: leidžiamos vietinių autorių knygos ir solidūs literatūriniai žurnalai (Klaipėdoje - "Baltija", Šiauliuose - "Varpas", Ukmergėje - "Eskizai").

Jaunoji menininkų karta suprato, kad jai nebeskirta atsidurti tautos gyvenimo centre ir suiliepsnoti ugnies stulpais, kad vartotojiška visuomenė jai skiria nuošalės poziciją verdančiame visokios informacijos ir parlamentinių debatų katile. Gyvendama neapibrėžtų horizontų laiku, ji atsisakė šūksmingo, patetiško, direktyvinio kalbos būdo. Ji vis mažiau maitinasi kaimo gamtos ir kultūros resursais, kurie užstoja šiuolaikinės civilizacijos platumas ir svaiginantį kosmopolitinį gaudesį. Trokšta tapti miesto būties reiškėjais ir individualios, šizofreniškos XX a. pabaigos miesto kultūros balsais (charakteringas almanacho "Miestelėnai" leidimas). Menas - ne komunikacijos kanalas, jungiantis daugelį informacijos taškų, o kūrėjo vidinis išsiliejimas, nes "gėda kalbėti visų vardu savo vardą pamiršus". Ne žinojimas, o amžinas netikrumas yra kūrybos versmė. "Nėra jokių atspirties taškų jokių aiškių / kontūrų net metų laikai baigia išnykti", - rašo E. Karnauskaitė. Taip mąsto daug šiandienos jaunų menininkų.

Ar epistemologinis kultūros lūžis, supurtęs atraminių vertybių siją, galutinai įstumia mūsų meną į viskam abejingo ir nuvargusio postmodernizmo prieglaudą? Ar tai bus tik vienas iš atspirties taškų šokant per atsivėrusią tuštumą ir ieškant "perspektyvos - nors trumpos, nors dešimčiai metų, nors metams"?

Poetas Donaldas Kajokas: "Žmogus nėra kūrėjas. Kūryba - Dievo privilegija"

D. Kajoko pamąstymai apie kūrybą, kančią, meditaciją, Dievą.

Kuriančiam žmogui užtenka minimumo materialių dalykų. Reikia tik apsirengti, pavalgyti, nueiti į koncertą. Nereikia nei vilos, nei lėktuvo. Žinoma, jeigu yra, netrukdo. Tačiau šiais laikais sunku visiems žmonėms. Ypač skausminga matyti elgetas, vargšes moterėles, prašančias pinigų. Sovietmečiu dvaro poetai, kurie giedojo giesmeles taryboms, turėjo ne minimumą, o žymiai daugiau. Bet net ir tie poetai, kurie gyveno ramiai, gilinosi į dvasinius dalykus, galėjo šiaip ne taip pragyventi.

Kančios antipodas - pasaulio vienovės pojūtis

Kai kas mano, kad poetas ir turi gyventi nepritekliuje, nes jam reikia kentėti. Kančia - svarbus žmogaus dvasios komponentas. Bet kančios nereikia sieti su tuo, kad neturi batų, socialiai nepavalgai. Nemanau, kad tokia kančia naudinga. Su buitimi susiję skauduliukai dėl savo prigimties negali peraugti į kančią. Kančia yra egzistencinė ir nepriklauso nuo poeto materialinio gyvenimo. Tokia kančia stimuliuoja kūrybą. Tačiau mano dvasinė patirtis rodo, kad pasiekus tam tikrą dvasinį lygį, kančia, kaip kūrybos stimulatorius, gali išnykti. Atsiranda kančios antipodas - pasaulio vienovės, harmonijos pojūtis.

Pastaraisiais metais kūrybos kibirkštį man iskeldavo harmonijos pojūtis. Sielos, kiekvienos žolelės, visa, kas gyva ir negyva, vientisumas. Kančia stimuliuoja mano pirmąsias knygas. Ir vėliau kūryboje kančia atsispindi. Tik pasirodo kitoje šviesoje.

Dažnai pamatę kančią sakom, kad tai klaida, destrukcija, o iš tiesų ji yra tik tiesos fragmentas. Aukščiau pakilę pamatysim, kad kančia - neišvengiama. Dabar Lietuva atrodo kaip didelė žaizda ar pūlinys. Gal kalta mūsų valdžia? Bet ir kitose postsovietinėse šalyse vyksta tas pats. Vadinasi, veikia toks pat dėsnis. Žaizda turi išsivalyti, išpūliuoti.

Šiam pasauly nėra vietos Dievo nebuvimui

Aš galvoju, kad netikinčių žmonių nėra. Kažkada maniau, kad yra laisvamaniai. Dabar iš mano mąstymo struktūros netikėjimas iškrenta. Todėl, kad tikėti ar netikėti žmogus gali vien savo mentalinės sąmonės dalyku. Logikos, kalbos konstrukcijomis galima išprotauti, kad Dievo nėra. O visa savo sąmone žmogus negali pripažinti, kad nėra Dievo. Pirmiausia, jeigu žmogus visa savo esybe pasiners į veiklą, jis atskleis labai dideles

būties paslaptis, kur nėra vietos Dievo nebuvimui. Mentaliniame lygmenyje logiškai galima suabejoti Dievo buvimu. Logiškai galima įrodyti daug nesąmonių, daug kuo suabejoti. Bet šiam nuostabiam pasauliui ir kitiems pasauliams, kurių mes nežinome, vien logikos yra per mažą. Dabar, kai pradėdau mąstyti visu savimi, klausimas, ar yra Dievas, ar nėra, man neegzistuoja. Žmogus gali netikėti tik tada, jeigu vieną savo dalelę suabsoliutina ir ją gyvena.

Dievas padeda kasdieniniame gyvenime, kuo giliau tiki, tuo labiau matai, kaip jis padeda net smulkmenose. Žinoma, nereikia prašyti, kad jis nupirktų kojines. Bet kai paprašai geros nuotikos, išvermės, - duoda. Ir neabejoji, kad duoda būtent Dievas.

Meditacija ir krikščioniška malda susilieja į vienumą

Žmogus, kuris kuria, arčiau Dievo būna įkvėpimo akimirkomis. Aš medituodamas patyriau, kad įkvėpimo ir meditacijos erdvės labai artimos. Visgi meditacinė būseną yra arčiau Dievo, Absoliuto, pačių tikriausių dalykų. Panašus jausmas apima įkvėpimo momentu. Laikas dingsta. Tampa superreliatyvus. Penkios valandos atrodo kaip viena minutė.

Aš manau, kad medituoja kiekvienas žmogus, kitaip jis neišgyventų, būtų prislėgtas, sutraikytas savo sąmonės fantomu. Užtenka vakare atsisėsti, nuleisti rankas ir nieko negalvoti. Arba važiuojant autobusu neučiomis pradėti mąstyti apie labai gražius, šventus dalykus. Tokia ir yra meditacija. Mano meditacija yra dvejopa: savaiminė ir konkreti, pagal tam tikrą metodiką, kiekvieną dieną. Meditaciją derinu su malda. Kažkada patyriau didelę koliziją su krikščioniška malda, dualizmą tarp rytietiškos krypties meditacijos ir krikščioniškos maldos. Dabar savaime jos puikiai susilieja viena su kita. Kai aš meldžiuosi, tai būna mano žodis Dievui, o kai medituojau priešingai. Dievas, Didžioji sąmonė, Absoliutas kalba man, siųsdamas signalus, vibraciją. Žinoma, kalba ne žodžiais. Gal tik Mozei kalbėjo žmogaus kalba. Meditacijos metu pajauti, kad į tave įėjo kažkas tokio, ko tu iš šios aplinkos negali gauti. Energetiškai pakrauna ir palengvina dieną. Tai, ką gauni, paskatina kūrybai arba nukreipia į labai paprastus, natūralius ir tikrus dalykus. Kam nors nusišypsoti arba paglostyti vaikui galvelę. Jeigu nukreipia kažkur kitur, gal

Pro Maironio tėviškės langą.

V. Kapočiaus nuotr.

vibracija atėjo ne iš tos erdvės.

Atskirti vibracijas yra paprasta. Tik paaiškinti žodžiais - neįmanoma. Tačiau įgijus tam tikrą patirtį, abejonių nelieka. Aiškin-damas vien savo mentalinės sąmonės dalimi, aš paklysiu. Logika neapima visos būties, tik siaurą žmogaus veiklos sritį.

Kai siela kalba į sielą, nelieka skirtumo tarp Rytų ir Vakarų kultūros

Koks skirtumas yra tarp Rytų ir Vakarų kultūros, parodo klasikinis pavyzdys. Vakarų kultūros žmogus eina per didelę tamsią pievelę su žvakele rankoje. Jis pašviečia vienoje, kitoje vietoje ir mato tik fragmentą. O Rytų žmogus per pievą eina tamsoje ir staiga pamato žaibą. Tas žaibas akimirksniu nušviečia visą pievą. Jis pamato visumą, bet nemato fragmento. Todėl Vakaruose labai stiprus mokslas, nes jis ir yra fragmentas. O Rytuose prasideda visos religijos, net ir krikščionybė kilusi iš Rytų regiono, nes religija prasideda ten, kur visu-ma. Tačiau aš esu tikras, kad giliai tikintys Vakarų ir Rytų kultūros žmonės, atvėrę savyje visą sąmonę, natūraliai gyvenantys, priartėję prie paprastumo, susikalbės tarpusavyje kaip broliai.

Pradžioje, kol esi vaiko sąmonės, nematai jokio skirtumo tarp Vakarų ir Rytų kultūros. Paskui pradedi gudrauti ir pamatai didelį skirtumą. Bet pakilus į trečiąjį lygmenį, skirtumas išnyk-

sta...

Žmogus kuria tik save, kad taptų tobulu instrumentu Dievo rankose

Prieš 10 metų buvo madinga neigti įkvėpimą. Kūryba - tik intelektualus darbas. Paplito eliotinė kryptis. Didelę įtaką darė T. Venclovos intelektualinė poezija. Man niekada neužteko stipraus intelekto ir darbo. Egzistuoja įkvėpimas. Tai akimirka, kai žmogus susikonzentruoja į vieną tašką. Tai ateina tarsi smūgis, kuris atpalaiduoja energiją, žodžius. Atrodo, ne tu kalbi, o kažkas kalba. Kaip mediumas užrašai žodžius, kuriuos girdi. Aš esu tikras, kad žmogus nėra kūrėjas. Žmogus yra tik grupuotojas, dėliotojas. Iš esmės jis nieko nekuria, nes jau viskas sukurtas. Kurti galima tik iš nieko, o tai jau Dievo privilegija.

Žmogus kuria tik vienintelį daiktą - save, kad taptų tobulu instrumentu Dievo rankose. Kūryba prasideda tada, kai žmogus sugeba atpalaiduoti savo sielos šviesą ir ją pradeda spinduliuoti. Kūryba galima pavadinti žmogaus pastangas nuvalyti savo sielos lemputę.

Užrašė Šarūnė Rimaitė "Europa"

Prof. A. Landsbergis tęsia paskaitų ciklą

Profesorius Algirdo Landsbergio paskaita apie Azijos kilmės amerikiečių literatūrą įvyks Roslyn vieš. bibliotekoje antradienį, gegužės 28 d., 1 val. p. p. Tuomi tęsiamas jo paskaitų ciklas apie "daugiakultūrinę" JAV raštiją. Adresas: The Bryant Library, 2 Paper Mill Road, Roslyn, NY 11576. Tel. (516) 621 - 2240.

Merrick (Long Island) vieš. bibliotekos biuletenio 1996 m. kovo nr. rašoma: "Landsbergio žinynas ir patirtis plataus masto, mokytojavimas jam tikros meilės dalykas. Be to, jis turi puikų humoro jausmą. Jo programos Long Islando bibliotekose yra tapusios labai populiariomis".

Ne taip seniai, balandžio 6 d., Panevėžio žiūrovai turėjo progos išvysti naujausios A.Landsbergio pjesės "Idioto pasaka" premjerą. Pjese, parašytą F.Dostojevskio romano motyvais, pastatė Saulius Varnas, scenografiją sukūrė I. Nirod, vaidino žinomi Panevėžio aktoriai.

Vilnius. Pilies gatvėje dailininkai pardavinėja savo paveikslius.

V. Kapočiaus nuotr.

*Skaitytojai rašo
"Darbininkui"*

Apie žurnalizmo sampratą ir neorią kritiką

Viename pereitų metų "Draugo" numeryje redaktorė Danutė Bindokienė savo vedamajame iškėlė labai aktualią korespondentų ir žurnalistų stokos problemą, giliai išnagrinėjusi priežastis, kodėl kai kurie visuomenės įvykių organizatoriai skundžiasi, kad "niekas apie mus neprašo". Ji taip pat primena, kad korespondentą ar žurnalistą reikia ne tik paprašyti rašyti, bet ir parūpinti bilietus, nereikalaujant iš jo užsimokėti už jo paties darbą.

Prieš keletą metų Clevelande buvo įdomus literatūrinis ir muzikinis renginys su iškilmingais pietumis. Už įėjimą ir pietus reikėjo sumokėti po 25 dolerius. Mudu su vyru užsisakėme bilietus pirmoje eilėje, su malonumu išklausėme puikios programos ir dalyvavome pietuose. Publikoje buvo dar keli kiti žurnalistai, o į mane niekas nesikreipė, kad parašyčiau, tai aš ir neparašiau. Išėjo vienas, du ir

net trys vietinės "Dirvos" numeriai, bet apie tą puikų renginį nė žodžio. Pagaliau pasipiktinę rengėjai paskambino su priekaištu redaktoriui, o redaktorius jų paklausė, ar jie į ką nors kreipėsi dėl parašymo. "Kam to reikėjo? Juk Balašaitienė sėdėjo pirmoje eilėje!" Pereitą vasarą buvau viename jaukiame paežerės renginy. Už įėjimą susimokėjus 25 dolerius, prieš prasidedant programai, buvau paprašyta vakaronę aprašyti, nors su rengėjais ne kartą prieš renginį buvau susitikus.

Prieš kelis metus Floridoje vyko svarbi konferencija, į kurią aš buvau net kelių asmenų telefonu pakviesta. Paklausus, ar man bus sudarytos patogios rašymui sąlygos, buvo atsakyta, kad "konferencijoje dalyvaus labai iškilūs asmenys, tai jums, miela ponija, jokių privilegijų pasiūlyti negalime, bet norime, kad jūs įvykį aprašytumėte". Likau namuose.

Kita proga viena Clevelando organizacija į mane kreipėsi pareklamuoti stambų renginį. Mielai sutikau ir paprašiau, kad man būtų duota tiksli informacija. Netrukus gavau krūvą kopijų su dalyvių pokalbiais spaudoje ir menininkų biografijomis, tačiau nei renginio programos, repertuaro, parodos pavadinimo, nei bilietų kainų ar platintojų pavardžių negavau. Pagaliau po daugelio pokalbių telefonu, vietoje ir su užmiesčiu, gavusi informaciją, parašiau ilgą straipsnį, tačiau net krūptelėjau, perskaičiusi parapijos sekmačieninį biuletenį, kad mano straipsnyje praleista bilietų platinimo pavardė, kas mūsų visuomenėje laikoma užgavimu, ir kad antroji renginio dalis turėjo gražų, simbolišką pavadinimą. Atitaisyti buvo per vėlu...

Šalia tokių nesklandumų, dar tenka nukentėti ir dėl visiškos žurnalistinės etikos sampratos stokos. Pasirodžius kokiam nors rašiniui, pasipila kritika, kuri nėra nukreipta į turinį ar mintį, bet grynai į rašiusį asmenį. Taip atsiranda tokie epitetai, kaip "nekultūringa", "tuščiai pasigirianti", "netaktiška"... Kai kurie neatskiria reportažo nuo dienoraščio, šaiposi iš "vežiojamo fotografo", nors ne aš, bet tas fotografas mane vežiojo, o audiencijoje pas Lietuvos prezidentą dalyvavo jo paties oficialus fotografas, kas rodo skaičiausiojo nepastabumą. Žurnalistės pokalbis su bet kuriuo iškilium asmeniu nėra pasigyrimas, tik spaudos darbuotojo uždavinys... Dar kiti kaltina mane už "atstovavimą visiems užsienio lietuviams", nesuprasdami, jog spaudos darbuotojas niekam neatstovauja, tik renka informaciją ir ją pasidalina su skaitytojais. Kam atstovauja Amerikos žurnalistai bei televizijos komentatoriai, darydami pokalbius su prezidentais, gubernatoriais, senatoriais? Aišku, skaitytojai neprivalo visada sutikti su rašančiojo nuomone, tačiau kritika ar diskusijos neturi būti asmeniškai užgaulios ar klaidingai interpretuojamos, nes užgauliojimai neįeina į spaudos laisvės sampratą.

Skaitant didžiąją spaudą, matome daug iškilų asmenų kritikos, net jų privataus gyvenimo analizės, bet neteko užtikti, kad vienas žurnalistas kitam "akis kapotų"... Skirtingai į įvykius ar politiką reaguoja konservatyvūs ar liberalai žurnalistai, bet jie vienas iš kito nesišaipto, nes yra lojaliai kolegiski ir pripažįsta teisę savo nuomonei laisvai reikšti, bet neužgaulioti. Ar ne laikas ir mūsų rašantiesiems "sukultūrėti"?

Nors užsienio lietuvių spauda apgailestauja dėl rašančiųjų skaičiaus mažėjimo, bet kai kurie kolegos, vietoj kolegiško solidarumo ar bent tolerantiškumo, gerokai prisideda prie žurnalistų apatijos, o visuomeninės organizacijos dažnai laiko žurnalistus savo tarnais. Jei ne spauda - kas žinotų apie veikėjų "nuopelnus, darbus ir pasisekimus"? Tad ne kartą kyla mintis: kam reikia rašyti?

Aurelija M. Balašaitienė

DARBININKO redakcija dėkoja skaitytojams už išsakytas mintis ir laukia naujų laiškų.

Jei Jus domina naujausi įvykiai Amerikoje ir Lietuvoje, užsakykite **DARBININKĄ**. Šis laikraštis tikrai neapvils Jūsų. Jau 80 metų Amerikos lietuviai skaito **DARBININKĄ**. Skaitykite **DARBININKĄ** ir pasiūlykite savo draugams.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N. Y. 11421
WE DELIVER
Tel.: 296-4130

Kernavės piliakalniai Širvintų rajone - gyva Lietuvos istorija.
V. Kapočiaus nuotr.

WARTA

TRAVEL & SHIPPING AGENCY

536 Westfield Avenue & Elmora Elizabeth, NJ 07208
Telephone (908) 527-1000 FAX: (908) 527-1122

Garantuotas, greitas ir saugus siuntinių pristatymas

NUO DURŲ IKI DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 5 - 6 savaites
į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ
Greitai ir saugiai Jūsų siuntiniai pristatomi
gavėjams asmeniškai į namus po visą Lietuvą.
Visi siuntiniai apdraudžiami. Muitų nėra
Minimalus mokestis už persiuntimą yra 20 dol.

We deliver to

BALTIC STATES, POLAND, SLOVAKIA, BELARUS,
UKRAINE, MOLDOVA, RUSSIA and CENTRAL ASIA.

atlanta IE, Inc.

800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas
nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų
į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ.

APRIL - MAY PICK-UP SCHEDULE

05/16 THU	PHILADELPHIA, PA	11-12 Noon
05/17/FRI	KEARNY, NJ	11-12 Noon
05/17 FRI	PATERSON, NJ	1 - 2 PM
05/23 THU	NEWARK, NJ	11-12 PM
05/25 SAT	BROOKLYN, NY	12 - 1 PM
05/27 MON	NEW BRITAIN, CT	11-12 Noon
05/27 MON	NEW HAVEN, CT	2 - 3 PM
05/27 MON	WATERBURY, CT	4 - 5 PM
05/30 THU	PHILADELPHIA, PA	11-12 Noon
05/30 THU	BALTIMORE, MD	4 - 5 PM

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$650 r.t.

One way to Vilnius \$420

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

LIETUVA - BALTIJOS GRAŽUOLĖ

Pigiausios skrydžių kainos!

Pigiausios kainos viešbučiuose:

LIETUVA, ŠARŪNAS, VILLON ir kt.

Dar pamatysite Kopenhagą, Helsinkį, Vieną, Varšuvą

Dėl skrydžių - prašykite ERIKĄ

Dėl kelionių po Lietuvą ir Europą - prašykite ROBERTĄ

Visi klauskite apie nupigintas **HERITAGE**

TOURS

UNIONTOURS

245 Fifth Avenue
New York, NY 10016

Tel. (212) 683-9500, 800-451-9511

FAX: (212) 683-9511

ASTAnet: <http://www.astanet.com/get?uniontrs>

SCANDINAVIAN AIRLINES

PASINAUDOKITE PAPIGINTOMIS

KAINOMIS

**pavasari ir vasarą, skrisdami į
Vilnių ir Rygą!**

Mes taip pat siūlome patogius skrydžius ir keliones
laivu į Karibų salas, Australiją, Aziją ir Europą.

Dėl daugiau informacijų skambinti:

AIREX TRAVEL AGENCY

382 Broad Ave.

Leonia, NJ 07605

(201) 944-1273 (800) 955-7370 (201) 947-2189

VILTIS (HOPE)

LITHUANIAN RELIEF PARCEL SERVICE, Inc.
368 West Broadway, Boston, MA 02127
TEL.: (617) 269-4455

TIESIOGINIAI SIUNTINIAI IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ

GEGUŽĖS mėn. siuntinius paimsime šiose vietovėse:

CAPE COD, MA	gegužės 15	3:30 - 5:00 v. p.p.
LOWELL, MA	gegužės 17	12:00 - 1:00 v. p.p.
LAWRENCE, MA	gegužės 17	2:00 - 3:00 v. p.p.
NASHUA, NH	gegužės 17	4:00 - 5:00 v. p.p.
WORCESTER, MA	gegužės 18	11:00 - 3:00 v. p.p.
WATERBURY, CT	gegužės 18	9:30 - 11:00 v. ryto
HARTFORD, CT	gegužės 18	12:00 - 2:00 v. p.p.
NORWOOD, MA	gegužės 22	6:00 - 7:00 v. vak.
PUTNAM, CT	gegužės 23	1:00 - 2:30 v. p.p.
PROVIDENCE, R.I.	gegužės 23	4:00 - 6:00 v. vak.
BINGHAMPTON, NY	gegužės 31	9:00 - 10:00 v. ryto
SCRANTON, PA	gegužės 31	12:00 - 1:00 v. p.p.
FRACKVILLE, PA	gegužės 31	3:00 - 5:00 v. p.p.

Dėl pinigų pervedimo, dėl Air Cargo siuntinių ir
kitokios informacijos prašome teirautis telefonu:

(617) 269 - 4455

MES SIŪLOME PIGIAUSIAS KELIONES Į VILNIŲ IŠ BET KOKIOS VIETOVĖS AMERIKOJE AR KANADOJE

Ferrante Travel Center

135 Broad Ave., Palisades Park, NJ 07650

(800) 654-2432

(201) 592-8780

Skelbiamas balsuotojų registracijos vajas

New Yorkas. Tautos Fondas ragina visus Amerikoje gyvenančius lietuvius dalyvauti Lietuvos Seimo rinkimuose, kurie įvyks spalio 20 d. ir bus lemtingi Lietuvos valstybės ateičiai.

Turintys naujus Lietuvos Respublikos pasus (anksčiau išduoti amb. Lozoraičio nebegalioja), registruojasi balsuoti Lietuvos Ambasadoje, 2622 16th St. NW, Washington, DC 20009. Tautos Fondas yra atspausdinęs formą,

kurią galima naudoti užsiregistruoti. Formos yra platinamos įvairiuose Amerikos lietuvių telkiniuose. Jas taip pat galima gauti iš Tautos Fondo, 351 Highland Blvd., Brooklyn, New York 11207.

Neturintys naujo paso, turėtų kuo greičiau kreiptis į Lietuvos Generalinį Konsulatą, 420 Fifth Ave., New York, NY 10018, tel. (212) 354-7840, arba į Garbės Generalinį Konsulatą, 6500 S.

Pulaski Rd., Chicago, IL 60629, tel. (312) 582-5478, gauti reikiamas formas paso išgijimui. Paso išdavimas vidutiniškai trunka 4 mėnesius.

Tautos Fondo būstinėje New Yorke gegužės 8 d. ir 9 d. nuo 10:00 val. ryto iki 3:00 val. po pietų bus teikiama pagalba pil-dant naujas formas ir nemo-kamai teikiamos reikalingų dokumentų vertimų ir notarizavimo paslaugos.

T.F.I.

APPLE darbuotojai, dalyvavę Clevelande ir planavę seminarų programą Lietuvos mokytojams.

V. Bacevičiaus nuotr.

APPLE sparčiai ruošiasi

Kovo 30 ir 31 dienomis Clevelande lietuvių parapijos mokyklos patalpose APPLE darbuotojai intensyviai planavo savo pas-kaitų programą, kuri šią vasarą bus vykdoma keliuose Lietuvos miestuose. APPLE tai yra Amerikos mokytojų ir universitetų dėstytojų organizacija, kurios tiks-las padėti Lietuvos mokykloms. Angliškai APPLE reiškia American Professional Partnership for Lithuanian Education. Ši bendrija jau atžymėjo savo penkerių metų veiklą. Lietuvai išsikovo-jus nepriklausomybę, atsivėrė įvairaus bendravimo galimybės. Kasmet į Lietuvą vyksta įvairių pedagogikos mokslo šakų specialistai ir per paskaitas savo darbo patirtimi dalijasi su Lietuvos mokytojais. Šiai vasarai jau yra užsiregistravę per 70 savanorių. Dvidešimt iš jų turi savo sričių daktaratus. Jie užsimoka savo kelionės išlaidas, o Lietuvoje švietimo ministerija jiems parū-pina kambarius ir maistimą.

APPLE generalinė direktorė ir nuostabaus ryžto moteris, Vaiva Vėbraitė, atidarė šį suvažiavimą ir dvi dienas vadovavo paskaitų bei darbo sesijų planavimui. Suvažiavime dalyvavo 23 moky-tojai, atkeliavę iš įvairių Amerikos valstijų. Šią vasarą yra nu-matytos šios temos (skliausteliuose - specialybių vadovai): kritinis mąstymas (dr. Gerald Nosich); kova su alkoholizmu (dr. Katie Dunlap); ypatingoji psichologija dirbant su protiš-kai neišsivysčiusiais vaikais (Myra Goodwin); pradinis ug-dymas (Carol Smiglin); užsienio kalbos (Valerie Mantz); muzika (Emilija Sakadolskienė); gamtos apsauga (Aldona Seghal); mo-kyklų vadyba (dr. Joseph Kalla); istorija ir pilietinis ugdymas (Vir-ginia Bergen); ikimokyklinių vai-kių pedagogika (dr. Kenneth Rud-er); religinis auklėjimas (James Simone); paauglių psichologija (dr. Aurelia Palubeckas); kompiu-teriai bibliotekose (Regina Pet-rauskienė); kalba ir literatūra (dr. Wendell Mayo); matematika su kompiuteriais (Amanda Mulio-nienė); informatika (Carol Sper-ry); socialinis darbas mokyklose (dr. Katie Dunlap); specialioji pedagogika (dr. Karl Janowitz).

Visos čia išvardintos temos yra naudingos įvairių vidurinių mo-kyklų mokytojams ir adminis-

tratoriams. Beje, šių temų planas yra kasmet derinamas su Lietu-voš švietimo ministerijos porei-kiais ir pageidavimais. Taigi, jau bus šešta vasara, kai Lietuvos mokytojai turės galimybę susi-pažinti su Amerikos mokytojų sukaupta patirtimi ir naujais me-todais. Seminarai ir paskaitos šie-met yra numatyti Vilniuje, Molė-tuose, Šilutėje ir Trakuose. Bus kreipiamas dėmesys į specialius Rytų Lietuvos mokyklų porei-kius.

Iš Amerikos vykstantys moky-tojai kasmet nuveža nemažai do-vanų: knygų, grafikos projekto-rių, magnetofonų, kompiuterių, popieriaus ir kitų mokslo prie-monių. Viena mūsų APPLE britų kilmės kolegė, Virginia Bergen, pranešė, kad iš Pasaulinio Knygų Banko buvo gauta stambi 20,000 knygų dovana Lietuvai. Knygos pakrautos į talpintuvą, jau ke-liauja į Klaipėdą. Pedagoginis Kvalifikacijos Kėlimo Institutas Vilniuje tas knygas paskirstys 90-čiai vidurinių mokyklų ir dalį jų skirs mokytojų švietimo cen-trams. Knygos apima matemati-kos, humanitarinių ir gamtos mokslų, biznio bei menų sritis. Ši organizacija knygas ne tik padovanojo, bet taip pat ap-mokėjo supakavimo ir persiunti-mo išlaidas.

Nors jau šešeri metai kaip Lie-tuva nepriklausoma, tačiau ji vis dar nesugeba pakilti iš ekono-minio liūno ir buitinio skurdo. Ypač sunkiai verčiasi mokytojai. Norintiems dalyvauti APPLE kur-suose mokytojams kainuotų gal net viso mėnesio algą. Todėl APPLE savanoriai patys vykd-o lėšų telkimo vają. Jų planas yra sutelkti pakankamai aukų, kad kiekvienam kursų dalyviui būtų galima įteikti po \$25 ministi-pendiją. Tai jiems nors iš dalies palengvintų apsimokėti kelio-nės, maisto ir nakvynės išlaidas. Dėl šių stipendijų APPLE kreipė-si su prašymais į mūsų fondus. Dosniausiai atsiliepė New Yorke esantis Tautos Fondas, paauko-damas \$20,000, su sąlyga, kad \$8,000 būtų skiriami Pietryčių Lietuvos mokyklų poreikiams. Kukliau paremia ir Lietuvos Fon-das bei Atviros Lietuvos Fondas. Būtų gerai, kad Lietuvos vy-riausybė parodytų daugiau dė-mesio Vilniaus krašto mokyk-loms, nes jos kartais pasijaučia

"užmirštos". Apie tai esame gavę gana išsamų laišką iš Dieveniškų mokyklos direktorės Danutės Andriuskevičiūtės, kuriame apra-šomas nelengvas tų vietovių lie-tuvių mokytojų darbas ir kartais samoningas vietinės valdžios trukdymas. "Anksčiau, - rašo ji, - Lenkijos valdžia persekiojo mo-kymąsi lietuvių kalba. Po to mokyklų veiklą terorizavo len-kų Armija Krajowa..." Dabar kai kur dar atleidžiami lietuviai mokytojai ir t. t. Tai yra tos Vilniaus krašto apskritys, kurios amžių bėgyje buvo okupantų lenkinamos, rusinamos ar gudi-namos. Sovietmečiu buvo pris-teigta mokyklų, kur dėstomoji kalba buvo rusų, lenkų arba gudų. Vietiniai lietuviai tapo mažuma savo pačių krašte. Todėl gindami savo kalbą ir kultūrą, jie nori tas skriaudas dabar atitaisyti. Taigi, Pietryčių Lietuvos mokyklų būklė dar ne tokia, kokia ji turėtų būti. Kai kur reikalingi po truputį gerėja tik idea-listų mokytojų ir tėvų dėka. Yra būtina, kad ten gyvenančių žmo-nių vaikai, šalia savo gimtosios, išmokytų ir valstybinę Lietuvos kalbą.

Clevelando konferencijoje bu-vo planuojama ir ieškoma būdų, kaip APPLE bendrija galėtų sėk-mingiau padėti Lietuvos mokyk-loms siunčiant iš Amerikos pa-tyrusius įvairių švietimo sričių paskaitininkus, o taip pat tel-kiant knygas ir vadovėlius, bei pagal išgales visiems kursų daly-viams parūpinti po \$25 finan-sinę paramą. Savo planų įvyk-dymui APPLE ir kreipiasi į mūsų visuomenę, prašydama dosnios pagalbos. Mes esam įsitikinę, kad norint ką nors Lietuvoje pakeis-ti visų pradžių pradžia turi būti mokykloje.

Aukos mielai laukiamos šiuo adresu: **APPLE, P.O.Box 617, Durham, CT 06422.**

Dėkojame Clevelande gyve-nančioms APPLE kolegėms, ku-rios drauge su savo vyrais mus nuosirdžiai globojo: pasitiko aer-ouoste, parūpino nakvynes, mai-tino ir pasibaigus konferencijai mus vėl pristatė į aerouostą. Taip pat acūi ir lietuvių parapijos kle-bonui kun. Gediminui Kijauskui, leidusiam mums pašinaudoti jaukiomis parapijos mokyklos patalpomis.

Julius Vėblaitis

Bendruomenininkų susitikimas su JAV LB Krašto valdybos pirm. Regina Narušiene

JAV LB Krašto valdybos pirm. Regina Narušienė buvo atvykusi į East Haven (CT) ir š. m. vasario 24 d. Jono bei Laimos Šiman-skytės Karosų namuose susitiko ir pasitarė su LB apygardos ir apylinkių atstovais. Iš tolumo Putnamo atvyko net penki, vie-na jų buvusi daug metų apygar-dos pirmininke. - Albina Lip-čienė. Susitikime dalyvavo ELLA (Estų, Latvių ir Lietuvių Sąjun-ga) valdybos narė prof. dr. Elona Vaišnienė ir dr. Vaiva Vėbraitė-Gust, APPLE direktorė.

Pasitarimas pradėtas R. Na-rušienės pranešimu, kurio svar-besnieji punktai toliau pateikia-mi. JAV yra 77 LB apylinkės. Connecticuto apygardos valdy-ba, pastaruosius pora metų ne-buvo veikli, susitarta su pirm. Juozu Karmuza šaukti susi-rinkimą naujai rinkti valdybą, kurį pagerins veiklą. Krašto val-dyba Washingtono yra atstovau-jama Astos Banionytės ir Do-načo Lauciaus. Jie ten būtini LB vardu palaikyti kontaktui su Amerikos valdžios pareigūnais. Lėšų stoka gali priversti ten pa-likti tik vieną A. Banionytę. Ži-nios iš Lietuvos gaunamos grei-čiau komunikacijos priemonė-mis, negu per Lietuvos amba-sadą. Atrodo, kad Lietuvos val-džia neskubina komunikacijos su ambasada. Greitas žinių gavimas kartais reikalingas, ypač kai reikia prašyti skubios pagalbos Lietu-vos reikalais. Krašto valdyba leidžia laikraštėlį "Tinklas", tei-kiant informacijos apie LB veiklą. Lietuvos Respublikos Seimas įsteigė Bendradarbiavimo komi-riją tarp Seimo ir LB - tai įvyko 1995 m. sausio 26 d. Lietuvos išveijoj Amerikoje atstovai toje

Bendruomenininkų pasitarime East Havene, vasario 24 d. Iš deš.: Krašto vald. pirm. Regina Narušienė, Albina Lipčienė - daug metų buvusi apygardos vald. pirm., ir dr. Vaiva Vėbraitė-Gust - APPLE direktorė.

J. Kriaučiūno nuotr.

komisijoje yra: pulk. leit. Dona-tas Skučas, Linda Rugienienė, Juo-zas Arvydas, Vytautas Maciūnas ir Regina Narušienė. Komisijos veiklą ir pajėgumą parodys atei-tis. Ji skatino bendruomenininkus prenumeruoti lietuvišką spaudą, ypač laikraščius: "Eglutė", "Brid-ges", "Pensininką", "Vytį" ir kt. Tačiau nežinia kodėl nepaminė-tas "Pasaulio lietuvis".

Pirm. Narušienei padėkota už pranešimą ir pereita prie pasitari-mo einamaisiais reikalais. Disku-tuota apie apylinkių su aukštesnė-mis LB instancijomis finansinį atsiskaitymą. Putnamo apylinkės išdininkas Juozas Bružas kalbėjo apie finansinio atsiskaitymo blan-ko nurodymų nepraktiškumą, aiškių atsiskaitymo gairių ne-pateikimą bei uždelstus, net pa-kartotinai reikalaujant, atsakymus į pasiteiravimo raštus. Pirm. Na-rušienė pažadėjo komunikaciją pagreitinoti, o finansinio atsiskai-tymo blanko nurodymus svarstys centro vald. išdininkas. Kol kas finansinį atsiskaitymą galima da-

ryti anksčiau praktikuotu būdu.

Tolesnėse diskusijose kalbėta apie Amerikos lietuvių pastan-gas dėl Amerikos valdžios pa-reigūnų prisidėjimo prie Lietu-vai svarbių klausimų: Lietuvos priėmimo į NATO, Karaliau-čiaus srities demilitarizavimo ir Karaliaučiaus srities ateities rei-ka-lo. Pirm. Narušienė pagyrė pirmuosius du reikalavimus, bet patarė būti atsargiems su tre-čiuoju. Daugelis amerikiečių ne-žino ir nesupranta Karaliaučiaus srities reikalų. Pirmą juos reikia įtikinti, kad toji sritis niekada nebuvo Rusijos dalis, kad ji pavesta Rusijai administruoti lig tol, kol sąjungininkai pasirašys taikos sutartį, kurioje bus nus-pręsta kas ateityje valdys šią sritį. Kai amerikiečiai bus tuo įtikinti, teks dėti daug daug pas-tangų, kad Karaliaučiaus sritis būtų priskirta Lietuvai.

Po to sekė pabendravimas ir vaišės.

Juozas Kriaučiūnas

"Pagalba Lietuvai" žinutė

"Pagalba Lietuvai", Lietuvos Vyčių padalinys, susilaukė laiškų iš Juozo Galdiko, Vilniaus miesto sveikatos, sanitarijos ir higienos skyriaus vadovo. Tame laiške pranešta, kad Vilniuje 1998 medikai buvo paskiepyti

Hepatitis-B skiepu. Skiepai buvo išdalinti 30 ligoninių ir kliniku, iš viso gauta 7,260 dozių. Kauno akademine klinika, Klaipėdos ir Anykščių miestų ligoninės taip pat gavo vakcinas. Arti 3,000 dozių išdalinta gydymo įstaigoms.

Totoriai ir karaimai - šeši šimtai metų Lietuvoje

(atkelta iš 2 psl.)

lavinimo mokyklose tema: "Lietu-vos karaimai ir totoriai".

Reikšmingas istorinis ir kul-tūrinis paveldas - kapinės. Savi-tūrinis paveldas - kapinės. Savi-tūrinis paveldas - kapinės. Savi-tūrinis paveldas - kapinės. Savi-tūrinis paveldas - kapinės.

- Kaip ir kitų religinių konfesi-jų Lietuvoje, totorių ir karaimų maldos namai sovietmečiu buvo uždaryti, paversti sandėliais, neprižiūrimi, be remonto pama-žu nyko. Jau anksčiau, Atgimi-mo metais, religiniais šių tau-tinių mažumų poreikiais buvo rūpinamasi. Pavyzdžiui, Vilniu-jė suremontuota karaimų kinėsė, vėl veikia totorių mečetė.

Karaimų ir totorių religinėms bendruomenėms įstatymo nus-tatyta tvarka bus gražintas iš-likęs nekilnojamasis turtas arba kompensacija už jį.

Dabar apie darbus, kuriuos

reikės atlikti arba pradėti jubi-lejiniais metais. Apskritai šie metai duos impulsą sumanymams ir darbams, kurie bus tęsiami toliau. Vilniuje, Lizdeikos gatvėje, paskirtas sklypas totorių mečetei ir kultūros centrui. Kol bus baig-tas šis kompleksas, Vilniaus kras-to totorių kultūrinė ir religinė bendruomenė galės naudotis pa-talpomis Vivulskio gatvėje. Bus sutvarkyta mečetės Kaune aplin-ka, fasadas, baigtas tvarkyti toto-rių bendruomenės Raižiuose (Aly-taus rajonas) mečetės ir ben-druomenės namų ansamblis. Šiame kaime iškilis paminklas vie-tos totoriams, žuvusiems tremt-yje, frontuose, pokario metais. Laikini maldos namai bus įkurti Švenčionyse musulmonams suni-tams. Trakuose reikia suremon-tuoti karaimų kinėsę ir mokyklą.

- Taigi apie švietimą. Lietuvoje gyvena apie penkis tūkstančius toto-rių ir 270 karaimų. Jiems nelengva išsaugoti savo gimtąją kalbą.

- Aišku, ir šioje srityje reikalin-ga valstybės parama. Siekiant su-daryti sąlygas šioms bendruome-nėms, jaunajai kartai geriau iš-

Tai buvo padaryta š. m. sausio mėnesi. Antrieji (ir paskutiniai) skiepijimai planuojami š. m. vasarą.

Kartu su laišku buvo gauti išsamūs dokumentai, kuriuose nurodyta: mediko vardas ir pa-vardė, skiepijamojo parašas.

Paruošė **Regina Juškaitė**

Mylimai motinai, žymiai visuomenininkei

A. + A.

IRENAI BANAITIENEI

iškeliauvus amžinybėn, dukrai Irenai Ivaškienei, LKRŠ direktorių tarybos sekretorei, jos šeimai ir artimiesiems reiškiamo gilių užuojautą.

LIETUVIŲ KATALIKŲ RELIGINĖS ŠALPOS
DIREKTORIŲ TARYBA ir TARNAUTOJOS

"Vakarinės naujienos"

DARBININKAS

E-mail: 71712.107@compuserve.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Šeštinės - Kristaus Dangun Žengimo šventė yra ketvirtadienį, gegužės 16 d. Tą dieną katalikai privalo išklausti mišias.

Sutvirtinimo Sakramentas vyskupas Paulius A. Baltakis, OFM, suteiks Apreiškimo parapijoje sumos metu per Sekminės, gegužės 26 d., 11 val. Norintys jį gauti, prašomi susisiekti su klebonu kun. Vytautu Palubinsku tel. (718) 387-2111.

Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos metinis suvažiavimas įvyks š. m. gegužės 27 d., Vainikų Dieną (Memorial Day) Putnam, CT.

Amerikos Lietuvių Kunigų Vienybės seimas įvyks š. m. spalio 7 - 8 d. Putnam, CT.

Vatikanas praneša, kad sąlygoms pasikeitus, pasibaigė 11 metų trukęs lietuvių kalba Mišių transliavimas į Lietuvą per Vatikano radiją. Mišių transliacija Lietuvai dabar vyksta tuo pačiu laiku iš Vilniaus katedros.

Vilniaus radijas praneša, kad nuo gegužės 6 d. transliacijos į JAV lietuvių kalba yra girdimos 9560 kilohercų dažniu.

Metinė susiartinimo šventė - piknikas Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserų sodyboje Putnam, CT, ir Neringos stovyklos vaikų pasirodymas įvyks š. m. liepos 28 d., sekmadienį. Į šią šventę suvažiuoja labai daug žmonių.

Vilius Bražėnas, žurnalistas, gyvenęs Bonita Springs, FL, persikėlė į naują gyvenvietę: 200 Evergreen Ter., De Land, FL. 32724.

Pianistės **Dalios Sakaitės** ir smuikininkės **Rachel Varga** rečitalis įvyks antradienį, gegužės 21 d., 5:30 val. popiet Manhattan, The Lighthouse, Ames Auditorium, 111 East 59 St. Bus atliekami Beethoveno, Francko, Ernsto, Blocho ir Waxmano kūriniai. Įėjimas nemokamas.

GRAŽI ŠEIMOS ŠVENTĖ
Š. m. gegužės 4-tą dieną Šileikių ir Bagdžiūnų šeimose buvo didelė šventė - Dalės ir Rimo Šileikių sūnus Darius ir Birutės Bagdžiūnų anūkas) priėmė pirmąją komunią. Ta proga jo tėvai Dalė ir Rimas Šileikiai suruošė šaunią puotą ištaigingame restorane. Plati giminė sugužėjo iš Maryland, New Jersey, New York, Long Island, o močiutė Valerija Šileikienė atskrido net iš Floridos. Viso dalyvavo 60 asmenų, ir tai dar nebuvo visi. O kai giminė didelė, tai ir sunku parinkti visiems tinkamą datą ir vietą. Svečiai besivaikšindami praleido gražią šeštadienio popietę ir visi sveikino Darius ir linkėjo jam gražaus gyvenimo ir Dievo palaimos ateičiai. Dėkojo Dariaus tėvams už gražų priėmimą. Dėkojo ir už retą progą giminėms susitikti, pabendrauti. Tegul tokių linksmų progų Šileikių ir Bagdžiūnų plačioje giminėje būna daugiau!
K.J.

Š. m. gegužės 19 d., sekmadienį, 3 val. popiet Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY įvyks

Popietė - Šokiai - Pabendravimas

-- Veiks **Versmės** kavinė --

Bus loterija - laimėjimams leidžiami garsių lietuvių menininkų kūriniai.

Kviečiami naujai atvykusieji ir vietiniai lietuviai. Įėjimas 10 dol.

LB VERSMĖS APYLINKĖS VALDYBA

Judrus sekmadienis

Sekmadienis, gegužės 5 d., pasižymėjo išskirtinai gausiu lietuvišku judėjimu. Tas "judėjimas" vyko Kultūros Židinyje.

Kavinė

Į kartą per mėnesį veikiančią nemažą populiarumo igijusią Kavinę vidudienį, 12 val., kavinės vedėja Vida Jankauskienė sukvietė gražų būrį "išalkusių" žmonių. Bet į Kavinę atsilanko nebūtinai "išalkusieji". Čia susirenkama pabendrauti, pasižmonėti, susitikti su draugais bei pažįstamais, pasišnekučiuoti.

Susitikimas su

A. Saudargu

1 val. popiet didžiojoje Židinio salėje buvo suruoštas susitikimas

su Lietuvos Seimo nariu, buv. užsienio reikalų ministru Algirdu Saudargu. Svečiai pristatė ir jo asmenį apibūdino prof. Česlovas Masaitis, Lietuvių Krikščionių Demokratų s-gos pirmininkas. Po to kalbėjo A. Saudargas, Lietuvos Krikščionių Demokratų partijos pirmininkas. Keletas ištraukų iš jo kalbos: "Kokiais dar būdais bus Lietuva bandoma?... Lietuvoje žmonės yra pavargę, nuliūdę... Įžengėme į didžią netvarką... Jokiame knygoje nebuvo parašyta, kaip atkurti nepriklausomybę. Buvome pirmieji ir klydome. Klydome ne iš blogos valios, bet iš nežinojimo... Dabar mes vėl pirmieji... Ką daryti? Kitos išeities neturim, kaip grįžti prie principų... Neleisti daugiau vogti... Suteikti darbo, kad doras lietuvis galėtų dirbti, užsidirbti ir kad galėtų išlaikyti savo šeimą... Neleisti, kad Lietuva dar kartą būtų išduota... Lietuvos reikalai turi būti virš visų partijų... Turime būti vieningi... Mes ir jus kviečiame į talką..."

A. Saudargo kalbą susirinkusieji kėlis kartus pertraukė plojimais. Užduota nemažai klausimų. Gaila, kad ne visiems, klausimus pateikusiems, pavyko juos klausyti suformuluoti. Dauguma jų buvo per daug ištęsti ir užėmė

Buvęs Lietuvos užsienio reikalų ministras, Lietuvos Krikščionių Demokratų partijos pirmininkas A. Saudargas.

A. Žumbakienės nuotr.

daug laiko. Ateityje klausėjai savo klausimus turėtų užsirašyti. Susitikimą surengė Tautos Fondas. Pravedė Algis Vedeckas, Tautos Fondo Tarybos narys ir Valdybos vicepirmininkas.

Susirinkimas

LB NY Queens apylinkės metinis narių susirinkimas, turėjęs prasidėti 3 val. popiet, prasidėjo pavėlavęs 20 minučių.

Susirinkimą Židinio posėdžių kambaryje atidariusi pirmininkė Ramutė Česnavičienė pakvietė pagerbti mirusius naries: Ireną Banaitienę, Apoloniją Radzivaičienę ir Eleonorą Jankauskienę. Po to ji apžvelgė Apylinkės veiklą. Pasidžiaugė didelį pasisekimą turėjusiais Hamiltono "Aukuro" ir Toronto "Aitvaro" teatrų spektakliais, dalyvavimu

LB QUEENS, NY, apylinkės naujai perrinktoji valdyba su pirmininke Ramute Česnavičiene.

S. Narkėliūnaitės nuotr.

Dėkojame

Darbininko administracijai.

JAV LB Cape Cod apylinkės valdybos nutarimu, siunčiu 50 dol. auką spaudai paremti. Valdyba linki ir toliau sėkmės Jums, dirbantiems kilnų darbą.

Su geriausiais linkėjimais

(pas.) **Irena A. Jansonienė**

iždininkė

Nuoširdžiai dėkojame JAV LB Cape Cod apylinkės valdybai ir na-

riams už dosnią paramą mūsų laikraščiui.

Vytautas Daugirdas, West Palm Beach, FL, kasmet paremia mūsų spaudą didele auka. Ir dabar, mokėdamas prenumeratą su 130 dol. čekiu, mums rašo: "Ir toliau tęskite nenuslopintą laisvos spaudos žodį mūsų mieloje Tėvynėje ir visame lietuviškame pasaulyje". Nuoširdžiai dėkojame už dosnią paramą ir už mūsų darbo įvertinimą.

Kun. Alfonsas Klimanskis, Providence, RI, pradžioje metų parėmęs mūsų spaudą didele auka, dabar vėl, mokėdamas

sąskaita, pridėjo 75 dol. auką mūsų spaudai paremti. Nuoširdžiai dėkojame.

Jonas Valys, Woodstock, CA, kaip kasmet, taip ir šiame, apmokėjo prenumeratą, atsiųsdamas 80 dol. čekį. Nuoširdžiai dėkojame už nuolatinę paramą.

Marytė Šalinskienė užsakė Darbininką savo sesutei Julytei Kowrak, Philadelphia, PA, ir savo broliui Edwardui Antanaičiui, Mission Viejo, CA, pati užmokėjo ir dar pridėjo 40 dol. auką mūsų spaudai paremti. Reiškiamė nuoširdžią padėką už taip didelį rūpestį ir pagalbą mūsų spaudai.

SKELBIMAI

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Telef. (516) 37-7-1401. **sk.**

Įdarbiname moteris ir vyrus prižiūrėti pagyvenusius žmones. Reikia mokėti susikalbėti angliškai. Geras atlyginimas. Skambinti (908) 757-8063. **sk.**

Gardūs lietuviški cepelinai pagal užsakymą. Skambinti tel. (718) 348-4709. **sk.**

Dvi moterys ieško buto Woodhaven rajone. Norėtų gyventi pirmame aukšte, pas lietuvių. Kas turėtų tokį butą, prašome skambinti tel. (718) 296-4931. **sk.**

Skelbimas DARBININKE - tai greičiausias ir patikimiausias būdas sutvarkyti savo reikalus.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, aukojo:

Stefanija Rickutė, Putnam, CT-100 dol.

Elena ir Jonas Skladaičiai, Philadelphia, PA - 50 dol.

Elizabeth Navikas, E. Hartford, CT - 10 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers

361 Highland Blvd.

Brooklyn, NY 11207.

Pažymėkite, kad tai jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

"Darbininko" administracija prašo skaitytojus nuolat atkreipti dėmesį į lipinukę ant laikraščio pažymėtą jūsų prenumeratos pasibaigimo datą EXP. Mielai skaitytojai nuoširdžiai prašomi laiku pratęsti prenumeratą ar sumokėti atsilikusį mokestį.

"Lietuvos aidas", patriotinės minties, plačios informacijos dienraštis, daugiausiai skaitomas išeivijos lietuvių, dėl daugiau kaip dvigubai pabrangusio pašto, buvo priverstas pakelti metinę oro pašto prenumeratą iki \$130 nuo 1994 m. rugpjūčio 1 d. Čekį \$130 rašyti "Lietuvos aidas" vardu ir siųsti JAV įgalotiniui adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. Tel. 708 986-1613.

Skelbkite DARBININKE

pasidalinkite

džiaugsmu, sveikinkite,

išreikškite

užuojautą,

pirkite, parduokite!

Jūsų pageldavimai- mūsų rūpestis.

DARBININKAS

ATLANTA Import Export, Inc., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, siuntinius vėl priims gegužės 25 d., šeštadienį nuo 12 val. iki 1 val. popiet Kultūros Židinio kieme. Dėl informacijų skambinkite tel. (914) 258-5133. Firmos atstovas paima siuntinius ir iš namų.

"VILTIES" siuntinių agentūros atstovas siuntinius vėl priims Brooklyne, Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose, birželio 1d., šeštadienį, nuo 12 iki 2 val. popiet. Brooklyne mūsų atstovas yra Algis Jankauskas, tel. (718) 849-2260. Jis gali paimti siuntinius ir iš namų.